

ELŐFIZETÉS.

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETESEK:
4-hasábos pelet sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitótér sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JOSEF.

Szerda, július 4.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezéreltek: Elnémult mezők.**
- Fülsíri vita.**
- A város szabályozási terve.**
- As aradi adóprás.**
- Orvosné és háziszolga.**
- Weitzerné ismét pőről.**
- Levél a vallásról. Irta: Dr. Prohászka Lászlóné.**
- Eltűnt négyezer korona.**
- Páris Gábor pöre.**
- Működnek az uszorások.**
- A népszerű Barabás.**
- Nyári divat.**
- Tárcs: Luzyné asszony. Irta: Anatole France.**
- Osarnok: Az elmaradt kaland. Irta: Peterdi Sándor.**

Elnémult mezők.

Arad, július 3.

Az arany kalásztól ékes rónaságon a békésen aratók szép éneke helyett, akárhányfelé az országuton a sztrájkra izgatók jól ismert mérges nótája harsog végig.

A tavasszal szerződött munkások a vállalt munka teljesítését sok helyen megtagadták. A magyar paraszt eddig mindig ura volt adott szavának kontraktus nélkül is. Most pedig írásban megerősített adott szavát sem tartja meg.

Idegen földről becsempészett erkölcsök megméltelyezték a magyar nép lelkét. Ugy tudta eddig, hogy a kasza nyomán kenyeret adó áldás fakad. Ebben a hitben és bizalmában zavarták meg a magyar paraszt lelkét.

Nem a magyar nép érdekeit viselik a szívükön azok, kik arató-sztrájkra izgatnak. Nagyon veszedelmes uton tévelyeg az, aki sztrájkkal akar a magyar mezei munkás sorsán segíteni. Két élő fegyver a sztrájk és végzetes főképp a mezei munkásokra nézve. Az arató-sztrájk árt a munkásnak, árt a földbirtokosnak, árt az egész országnak és nem használ senkinek. Azaz valakinek mégis használ: a lelketlen izgatónak. Ezek a sztrájkkal a magyar paraszt tarisznyájából lopják ki saját számukra a kenyeret.

A kenyeret adó buzakalász nem arra való, hogy azt égő üszöknök használják, s felgyujtsák vele a munkás és munkaadó közötti békét adózó haraggá.

Jól gondolja és fontolja meg a magyar nép, hogy a miként a learatott kalász nyomán áldás fakad, ép úgy a sztrájk miatt pusztulásra, rothadásra kárhoztott kalászból átok kél ki s ez az átok első sorban magát a mezei munkást fogja meg.

Nem mondjuk mi azt, hogy a sztrájk mindig jogosulatlan fegyver a méltányos béremelés kivívására. De kivételt kell tennünk ép az aratási sztrájkkal szemben. Az a kőműves, asztalos vagy kovács, ha sztrájkol, a sztrájk után folytathatja a félbeszakított munkát. De hogy ha az arató sztrájkol s veszni indul a tengernyi buzakalász: ezt az óriási kárt nem lehet helyrehozni soha.

Nem foglalhatjuk egy szabály alá az

ipari sztrájkot az aratási sztrájkkal már azért sem, mert ez utóbbinál óriási értékek és érdekek forognak kockán s ennek kárait nem csupán egyes körök, hanem az egész ország megsínylené.

Iparu k még zsenge éveit éli. Az abból származó érték aránytalanul kevés ahhoz képest, a mit a mezőgazdasági termékek képviselnek. Ha van ország, mely földje után él, úgy az első sorban Magyarország. A mit a nap kihoz a földből, ez a mi kenyerünk. És ha mi a nap munkáját sztrájkok zsákmányául dobjuk: akkor nem csak a földbirtokos marad kenyér nélkül, hanem a mezőgazdasági munkás is, — sőt kenyér nélkül marad az egész ország. Ezekből látható, hogy országos, nemzeti érdek, hogy az aratási sztrájk veszedelme ne szakadjon az országra. Ilyen fontos érdekekkel szemben nemcsak indokolt, hanem a kormányának elsőrendű kötelessége, hogy véget vessen az aratási sztrájkra izgatók lelketlen üzelmeinek.

A felszámíthatatlan súlyos károkon kívül, melyek egy arató-sztrájk esetén az országot s főképpen magukat a munkásokat sujtának: van még egy, mely rendszerített sztrájkok esetén kizárólag a mezőgazdasági munkásokra újabb csapást hozna. Az ilyen sztrájkok rákényszerítik a földbirtokos osztályt aratógépek beszerzésére. Rákényszerítik, hogy a kisbirtokosok, falvak egyesüljenek gépvásárlásra. Ha aztán egyszer drága pénzen beszerzik

Luzyné asszony.

Irta: Anatole France.

Belépésemkor Pauline de Luzy szó nélkül nyújtotta felém szép fehér kezét. Es hallgatunk mindketten percenkig. Fátyolos kalapja hanyagul volt az egyik karosszékre vetve. A spinnett en Orpheus imájának hangjegyei.

Az ablakhoz lépett és a napot nézte, a mely ragyogva merült a vér-vörös szemhatár alá.

— Asszonyom, — szoltam végre — emlékszik-e még szava'ra, miket két esztendeje napnap után ismételt nekem, ott ama hegy tövében, ama folyam partján, a merre a szemé épp most révedez? emlékszik-e még, mily jóslatos sejtélemmel rémlesztette elém a megpróbáltatások, a büntettek és a rettegések napjait? Szerelmem vallomását vissza büvölve ajkaimról, ezt mondta akkor: „menjen és küzdjön a jogért és a szabadságért, barátom!” S amióta az ön keze, asszonyom, melyet csókjaimmal s könyeimmel borithattam volna, kiadta utamat, rettenthetetlenül törtetem előre ezen az uton. Engedelmeskedtem önnek, harcoltam tollal és szóval szüntelenül. Két esztendő óta fáradhatatlanul küzdöttem az éhes csürhe ellen, mely csak zavart és gyűlölséget támaszt mindenfelé, sikra szálltam a tribunok ellen, akik a népet hazug jelszavak lázításával vezetik tévútra s elkeseredetten ostromoztam a gyávákat, a kik a felzudult erőszaknak megadták magukat.

Kezének egy mozdulatával hallgatásra kért. A kert illatos szellője, mely addig csak a madarak dalát ringatta, most távol rekedt ordítást hozott: „Lámpaszögre az arisztokratával! Tűzük póznára a fejét!”

Elhalványodott s egyik ujját aikán tartotta mozdulatlanul.

— Üldöznek valakit! — jegyeztem meg. — Napról napra csupa házkutatás, csupa letartóztatás. Talán be akarnak hatolni ide is. Megyek, nehogy kompromittáljam. Bár ebben a kerületben nem igen ismernek, mostanában mégis kissé veszedelmes vendég vagyok. — Maradjon!

A kellemetlen kiáltások ujból megremegtették a szoba csendjét s ezuttal léptek zaja és fegyverek zöreje is vegyült belé. Közelednek; minden szó tisztán érthető: „Zárjátok el a kijáratokat! Ne menekülhessen a gazember!”

A veszedelem növekedtével úgy látszott, helyreáll Luzyné asszony lelkében a nyugalom.

— Menjünk a második emeletre, — mondta, — onnan a zsáruk mögöl figyelemmel kísérbetjük a történérdőket.

De alighogy a folyosóra léptünk, egy emeren akadt meg a szemünk, aki halálsápadtan, fogvacogva térdremerve támaszkodott a falnak: S ez a kisértetszerű alak fojtott hangon szolt.

— Mentenek meg, rejtssenek el! . . . Nyomomban vannak . . . Kertembe hatoltak, felörték ajtómat . . . Jönnek . . .

Luzyné asszony ráismert Planchonnetre,

az öreg filozófusra, aki a szomszédban lakott. Suttogva kérdezte:

— Szakácsnóm nem látta meg? Ő a jakobinusok híve.

— Senki sem látott meg.

— Háia istennek szomszéd!

S háioszobájába vezette. Követtem őket. Buvóhelyet kellett találni, ahol Planchonnet pár napig, vagy legalább néhány óráig rejtve maradhasson, hogy az üldözőket férevezezhessük, kifáraszthassuk. Elhatároztuk, hogy mindaddig örködni fogok, míg jeladásomra alkalmas pillanatban barátunk a kis kertajtón majd továbbmenekülhet.

Szegény öreg állg birt a lábán állni: esze is mintha egészen megbénult volna.

Akadozva beszélt el, hogy őt, a papok s királyok ellenségét, mily okatlanul üldözik, ráfogván, hogy Czotttel összeszökszövést szőtt a constitutió ellen s augusztus 10-én résztvevett a Tuillériák védelmében is. Az igazság pedig az, hogy Lubin boszút forral ellene. Lubin, a mérsá os, akit ő annak idején százszor is megfenyegetett botjával, hogy a húst becsületesen mérje s aki most élein áll a szeklonak, amelyben mérzárszéke van.

Miközben el-elfuó hangon mondta el mind-est, egy rémlett, hogy Lubint már eleven valójában látja maga előtt, mert borzadva fődte el tenyerével arcát. Es a folyosón már tényleg léptek zaja hallatszott; Luzyné asszony bereteszelte az ajtót s az öreget egy spanyolfal mögé tuszkolta. Kopogtattak s Pauline a szakács-

az arató-gépeket: hiába szüntetik meg a sztrájkot, nem török azokat össze, hanem dolgoztatják a munkások helyett. Pedig minden ilyen aratógép nem csupán egyetlen munkás család kezéből venni ki a kenyeret, melyet eddig az aratás révén képesek voltak megszerezni. Akkor hiába fordulnának éhezni keserves panaszaikkal a sztrájkra izgatókhöz. Ezek csak izgatni, rombolni tudnak, de segíteni nem képesek semmit se. Ép azért üdvös lesz megelőzni a növekedő bajt s használni tovább a kaszát aratásra s legfeljebb a nyelét fordítsák azok ellen, kik bűnös izgatásaikkal romlásba viszik a becsületes, jóra való mezei munkásokat.

Főirati vita.

A nemzetiségek obstruálnak.

(A képviselőház ülése.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 3.

Majdnem egy hónapi szünet után ismét érdemleges ülést tart a Ház. Egy igazságügyi apró jelentőségű törvényjavaslaton kívül a felirati javaslat van napirenden s — úgy látszik — heteken át ez is fogja lefoglalni a Ház munkáját.

Mégse megy olyan simán a dolog, mint ahogy a kormány gondolta, mert a nemzetiségek a felirat körül obstrukciós izű „alapos vitát” indítottak. Első szónokuk ma *Polit Mihály* volt, aki szünetig kibeszélte az ülést és erősen támadta az „új korszakot.” Beszéde végén egyébként nagyon békés és hazafias hurokat pergetett, amiért meg is tapsolták — a Ház minden oldalán.

Polit Mihály után *Bánffy Dezső* báró igazította helyre félreértett szavait. Majd *Mérey Lajos*, a függetlenségi párt hivatalos szónoka jelentette ki, hogy elfogadja a javaslatot.

Végül *Andrássy gróf* és *Polónyi* miniszterek válaszoltak két interpellációra. Ez volt *Polónyi* első beszéde a miniszteri székéből.

Részletes tudósítanunk:

nője hangjára ismert, aki jelentette, hogy a hatóság a nemzeti gárda kíséretében már a kapu előtt van s házkutatást akar tartani.

— Azt állítják, — mondta a leány, — hogy *Planchon* nem ide menekült. Jól tudom, hogy ez nem igaz, hogyan is adhatna az én asszonyom egy ilyen gazembernek menedéket, de ők nem hisznek nekem.

— Bocsásd be hát őket, — szölt ki *Luzy* né asszony az ajtón, — kutassák át a házat a pincéő a padlásig.

Planchon e szavak hallatára eszméletlenül rogyott össze a spanyol fal mögött. Nagy bajlódásomba került eszméletre keltenem, miután halántékát vízrel lecsolgattam. A fiatal asszony csodálatos hidegvérrel bátorította:

— Bizza csak rám magát, barátom. Hisz tudhatja, gyakran mily ravaszágok telnek ki tőlük asszonyoktól.

Azután nyugodtan, mintha valami régm szokott, mindennapi munkát végezne, kissé előbbre tolt az ágyat az alkoból, félrevonta a takarót s a matracokat oly módon rakta széjjel, hogy a fal felé eső részen a legmagasabban és a legmélyebben fekvő között jókora köz maradt.

Alig történt meg ez az előkészület, zavaros lármá kerelkedett odakünn a lépcsőn; a csizmák fatalpak, fegyverek kocogása, rekedt hangzavar. Iszonyu egy pillanat volt ez. De a zaj csakhamar tovamonult. föl a padlás felé. Rögtön megértettük, hogy a gárda a jakobinus szakácsnő vezérlete alatt legelőbb is a padlást kutatja át. Szinte remegelt a mennyezet, káromkodás, vad kacaj, lábdobogás hallatszott s a szuronyos fegyverek döngése a gerendázaton. Főlélegzettünk, de egyetlen perc veszteni va-

(A Fejérváry-kormány vád alá helyezése.)

Justh Gyula elnök megnyitja az ülést és megteszi az előterjesztéseket. Bemutatja az újonnan megválasztott képviselők megbízó leveleit és bejelenti *Szederkényi Nándor* és *Kállay Ubul* főispánná történt kinevezését. Jelenti, hogy több képviselő szabadságot kért, több mandátum ellen petíciót nyújtottak be. Bemutatja a vármegyék kérvényét a *Fejérváry-kormány vád alá helyezése* iránt.

Madarász József: Nagyon helyes! (Zaj.)

Buzs Barna, *Molnár Márton*, *Goldis László* és *Horváth József*, mint bíráló bizottsági tagok leteszik az esküt.

Zakariás Janos, a kérvényi bizottság előadója jelentést tesz a kérvények tárgyalásáról. Azokra a kérvényekre vonatkozólag, amelyek a Fejérváry-kormány vád alá helyezését javasolják, határozati javaslatot terjeszt be, amelyben a kérvényeknek az igazságügyi bizottsághoz való átutalását indítványozza.

Elnök megjegyzi, hogy a határozati javaslat csak a kérvények tárgyalásánál terjeszthető be.

Olay Lajos: Miután az ügy sürgős, kéri, hogy a kérvény napirendre tűzése felett még határozzanak.

Elnök: Tessék erre vonatkozólag a napirend megállapításánál javaslatot tenni. Jelenti továbbá, hogy a belügyminiszter holnap válaszol *Hodessa Milán* interpellációjára.

Bánffy Dezső báró mentelmi bejelentést tesz. A múlt országgyűlés nem fejezhette be a december 18 iki események miatt keletkezett mentelmi ügyeket. Ő beszüntető értesítést kapott az ügyességtől, de ezzel az ügy nincs befejezve. Kéri a mentelmi bizottsághoz utasítani.

Elnök: Áttétetik a mentelmi bizottsághoz. Következik a bírónak és ügyészeknek az igazságügyi minisztériumba való beosztásáról szóló törvényjavaslat.

Haviar Dániel előadó megindokolja a törvényjavaslatot.

A képviselőház a javaslatot úgy általánosságban, mint részleteiben vita nélkül elfogadja.

(A főirati javaslat.)

Következik a főirati javaslat.

Ballagi Aladár előadó: A politikai helyzet megmagyarázza a feliratot. Ez nem fedezel egyik pártnak a programját sem, bár a függetlenségi párt, mint többségi pár: óhajtott volna, hogy a maga elveit juttassa kifejezésre. Amde belátja a párt, hogy szövetségben van más pártokkal. Ez a felirat egyébként egy munkaprogram, amely azt óhajtja, hogy tegyük

félre a közjogi harcokat és lépünk az alkotás terére. (Helyeslés) Elfogadásra ajánlja a feliratot.

(Az egyedüli ellenzék.)

Polit Mihály: Mint régi képviselő, tanuja volt sok pártalakulásnak. Tanuja volt a hatalmas Deák párt bukásának is, de ilyen átalakulást, mint a mostani, még nem látott. Ma a magyar képviselőházban nincs magyar ellenzék. Az egyetlen ellenzék ma a nemzetiségek pártja.

Felkiáltások: Az ellenség! Nem ellenzék.

Polit Mihály: A nemzetiségek tehát fői fognak szólni a felirati vitában, hogy ellenzéki szerepüket betöltsék, hogy bebizonyítsák azt az igazságot, hogy az új korszak nem olyan rózsás, mint a miyennek az új korszak emberei látják. Igen, lehet jobb ez a kor, Magyarországnak lehet jövője, ha meg tudja érteni a demokrácia nagyszerű elvét. *Kossuth Lajos* is azért volt olyan kétségtelenül nagy bajnoka a szabadságnak, mert szembe mert szállni a középkori Magyarországgal és annak intézményeivel. De *Kossuth*nak is volt egy nagy tévedése; az, hogy nem foglalkozott a nemzetiségi kérdéssel. Az ő lángelméje bizonyára megtalálta volna a megoldást is és akkor nem lett volna polgárháború, nem lett volna orosz beavatkozás. Hol állana akkor ma Magyarország? Itt e Házban azonban még ma is azt a tételt vallják, hogy a nemzetiségi párt, mint olyan, ellenkezik a magyar állameszmével.

Bánffy Dezső báró ezt külföldi példákkal indokolni is akarta. A magyar nemzetiségek helyzete egészen más, mint a világ többi államában élő nemzetiségeké. Nem akarja Magyarországot nemzetiségi bantónokkal egységében megbontani. Ez nem volna hazafias szándék; az bűn volna. Ő nem csak a nemzetiségi kérdés megoldását szorgalmazza, de Magyarországot meggyalul, szabadnak és egységesnek akarja látni. Hanem hát a nemzetiségek számára megadott szabadságok törvénybe vannak ígátva, ennek az élő törvénynek ignorálását tehát a nemzetiségek el nem tűrhetik. Ma már tüzzel-vassal nem lehet beolvasztani a nemzetiségeket. A nemzet nagyjai mondták: Nyelvében él a nemzet! Alkalmazzák ezt ránk is, mert mi is élni akarunk. (Taps a nemzetiségek közt.)

(Tapsolnak *Polit*nak.)

Jó lélekkel tanácsolja a magyaroknak, hogy ne keressék a helyzet megoldását a nemzetiségek letörésében, hanem igyekezzenek megértést teremteni azokkal a népekkel, skik szintén ezer éve lakják azt a földet és éppen úgy szeretik a hazát, mint ők. (Helyeslés és taps minden oldalon.) Higgyék el neki, hogy az erő

ló időnk se volt. Sietve segitettem be *Planchon* net et a matracok közé s betakartam.

Luzyné asszony fejcsóválva nézte az ágyat. *Gyanus* látvány volt ez így.

— Megkísérlette jobb rendbe rakni a vánkókat, de sehogysen volt megelégedve munkájával.

— Bele kell feküdnöm magamnak is, — mondta.

S az órára nézett; esti hét óra volt. Nagyon is meglepő dolog volna, ha már ilyenkor ágyban találnák. Betegséget sem tehet, hisz a jakobinus szakácsnő mindjárt keresztüllátna a cselen.

Jó néhány pillanatig töprengett aggodalmasan; főlényes méltósággal vetkőzni kezdett szemem látára, lefeküdt, nekem pedig megparancsolta, hogy azonnal vessem le cipőmet, kabátomat, galléromat.

— Szeretöm lesz, így kell bennünket meglepniök. Ha jönnek, nem szabad ráérnie öltöztének hiányosságait rendbehozni. Alsóruhában kuszált hajjal, úgy nyit majd ajtót nekik.

Előkészületeink éppen véget értek, mikor a nemzeti gárda káromkodva, átkozódva hagyta el a padlást.

Durva ökölcsapástól döngött meg az ajtó.

— Ki az? — kérdezte *Pauline*.

— A nemzet megbízottai!

— Nem várhatnának egy pillanatig?

— Nyisd ki, vagy bezuzzuk az ajtót.

— Eredj barátom, bocsásd be őket.

Elsőnek *Lubin* lépett a szobába, széles szalag a derekán; egy tucat fegyveres a nyomában. Pillantása majd rám, majd *Luzyné* asszonyra vetődött.

— Mi *Planchon*netet keressük az áruót.

Bizonyos, hogy itt van. Meg kell őt kaparitanom. A gullotinre veled! Héj de boldog is leszek!

— No, keresse hát.

S keresték szegényt a butorok alatt, a szekrényekben, szuronyokkal megpiszkálták az ágy alját s a matracokat is.

Lubin megvakargatta a fületővét s lopva egy egy pillantást vetett rám. *Luzyné* asszony attól tartva, hogy most majd engem fognak elő, csodálatos lélekjelenléttel fordult hozzám:

— Kedves barátom, — szölt, — te ezt a házat épp úgy ösmered, akárcsak jó magam, fogd a kulcsokat s vezesd *Lubin* urat mindenfelé. Tudom, hogy örömdre szolgál jeles polgártársainknak egy kis szivességet tenni.

A pincébe vezettem őket, ahol eléggé tekintélyes mennyiségű palacknak hágtak a nyakára.

Lubin puskatussal borítván föl a teli hordókat, vegre jónak látta odahagyni a borban uszó pincét s takarodót ivatott.

A vasrácsos kapuig kísértem a gárdát s bezárván a kaput, *Luzyné* asszonyhoz siettem a hirrel, hogy mentve vagyunk.

— *Planchon*net ur! — kiáltott ő védencére izzatottan.

Gyöngye sóhajtás volt a felelet.

— Hála Istennek! — sóhajtott föl a szép asszony is. — *Planchon*net ur, ön iszonyu rettegésbe ejtett. Már halottnak gondoltam magát.

Majd hozzám fordult:

— Szegény barátom, akinek oly nagy öröme télt benne, hogy nekem időről-ldőre elmondja, mennyire szeret, — most ezt többé nem fogja mondani!

nem a hatalmasodásban, hanem az egyetértésben van Magyarország pedig gyönge. Bizonyítja azt a külügy, a melyben Monetnegró több befolyást gyakorol a dolgokra, a mint mi. Higgyék el, hogy mi is szeretjük ezt hazát; itt születünk, itt nevedünk, itt nyugosznak szeretteink. Térjünk vissza a régi magyar élethez, a mely nem ismert soványizmust és a mely a magyar ajku honfiteresat nem idegennek, hanem testvérnek tekintette. (Általános helyeslés.) Abban a feliratban, melyet benyújt, ez az eszme van kidomborítva. Fogadják jóindulattal, mert a *testvériség eszméjét akarja szolgálni*. Benyújtja a javaslatot, kéri felolvasását. (Taps, helyeslés.)

Elnök tíz perc szünetet ad.

(Bánffy magyaráz.)

Szünet után Egy Béla jegyző fölolvasta a nemzetiségek fölrati tervezetét, amely lényegében a nemzetiségi törvény végrehajtását és főleg a befolyásoktól ment tiszta választásokat kívánja.

Bánffy Dezső báró félremagyarázott szavalt igazítja helyre. Azok, akik a magyar nemzeti államot a nemzeti szempontok figyelembe vételével akarják képviselni, soha egy vélekedéssel nem lehetnek a nemzetiségekkel. Polit Mihály azt mondta, hogy szóló egyik utóbbi beszédeben Belgium példáját hozta föl, Belgiumét, ahol a francia és a flamand nyelv áll háborúban. Konstatálja a naplóból, hogy erről nem beszélt. Polit leckét tartott neki, hogy tanulja meg a belga viszonyokat. Ezt a leckét visszatartja és arra kéri Politot, hogy máskor, ha bírálja beszédét, olvassa el és tanulja meg azt, amiről beszélt.

(Megalkuvás a helyzettel.)

Méray Lajos a függetlenségi párt nevében szólal föl. A többségi párt elvárhatja, hogy a felirat az ő elveinek és programjának megfelelően készíttessék el. Hallett szemrehányásokat, hogy a felirat nem fűdi a függetlenségi párt álláspontját. Ezzel a kérdéssel akar tehát foglalkozni. Ma a helyzet egészen más, mint volt a szabadelvű párt idején. Kétségtelen joga volna a függetlenségi pártnak ahhoz, hogy a fölratnál erősebb hangon követeljen, de ez tisztán a párt doiga. Golgota küzdelmet kellett folytatni a jelenlegi állapotokért és így nem lehet lekicsinyelni a politikai okosság által követett mai szituációt. A függetlenségi párt a *kérdésekben megalkuvás a helyzettel*, elveit azonban nem akasztja szegre és a feléje intő siker lehetőségét nem dobja el magától a 48-as párt.

A leskelődő önzés és az ellenfelek áskálódással nem fognak érvényesülni. Semmi kétség nem lehet aziránt, hogy a *függetlenségi párt esztje a felirat tartalmát, attól azonban nincs elragadtatva*. Az ellenvetéseknek, a szíren-hangoknak nem ülnek föl, mert hiszen akkor a fonderkodók nevetnének rajtuk. A többség politikai tisztességét költötte ahhoz, hogy a kermány által kötött megállapodásokat állja és attól nem is tér el. Mit szólana a művelt világ, ha most a többség tagjai megszegnék a politikai tisztesség a-b-c-jét. Kijelenti, hogy a függetlenségi párt elveit sértetlenül föntartja és ha majd az új választáson a nemzet ismét a pártnak ad többséget, az tudni fogja kötelességét. A többségi fölratot elfogadja. (Helyeslés.)

Elnök a vitát a Ház engedelmével megszakítja és megállapítja a holnapi napirendet, amelynek keretében folytatják a fölrati vitát.

(Olay sürget.)

Andrássy Gyula gróf belügyminiszternek egy interpellációra adott válasza után Olay Lajos kéri, hogy a közvélemény megnyugtatóására a szombati ülésen tárgyalják azokat a kérvényeket, amelyekben a törvényhatóságok a *Fejérváry kormány vád alá helyezését kérik*.

Elnök: Erre nézve pénteken tessék indítványt tenni. (Helyeslés.)

(Schlesinger, az Orangyal.)

A napirend utolsó pontja Polónyi Géza igazságügyminiszter válasza volt, vidéki szegény embereknek vigécek által történt tömeges becsapása tárgyában. Polónyi ismertette a hozzá beérkezett adatokat, amelyek szerint *As Orangyal* című szentképkereskedő-cég követte el a szegény hitbuzgó néppel szemben a visszaéléseket. A cég tulajdonosa valami Schlesinger Ignác nevű egyén. (Zajos derűtség. Felkiáltások:

Schlesinger az Orangyal!) Schlesinger, az ismert *Házi áldás* című képet szokta a jámbor vidékiek nyakába sózni és a házi áldás mellé rózsafüzereket, Szűz Mária képeket és a vársárlók lelki üdvéért ingyen szolgáltatandó miséket ígér. (Zajos derűtség.) A miniszter beszéde végén *szigorú megtorlást ígér*.

Az interpelláló és a Ház tudomásul vette a választ.

Ezzel az ülés véget ért.

Az aradi adóprés. Blaur ur ügybuzog.

(Csak a hűrét!)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 3

Az a feljajdulás, melyet az aradi kereskedők közül az indokolatlan és jogtalan adóemelés kicsalt s az a mozgalom, mely ennek folytán megindult, meghozta a maga eredményét. Ezt az eredményt azonban korántsem az adókievetések vezetőjének, avagy az ő humanitásának kell betudni, hanem inkább a *pénzügyminiszter egy rendeletének*, mely az országszerte felzudult közvélemény nyomása alatt született meg s amely tegnap érkezett Aradra is.

Wekerle Sándor pénzügyminiszter ugyanis rendeletet intézett az összes pénzügyigazgatóságokhoz, hogy utasítsák az adókievető-bizottságok összes előadóit, hogy adóemeléseket csak oly esetekben hozzanak javaslatba, amikor azok teljesen megokoltak. Más esetekben *tartózkodjanak az adóemelések javaslatba hozatalától*.

Ez a rendelet, melyet a miniszter eső utáni köpönyegként terít a már tönkretádoztatott iparosok és kereskedők vállaira, mindenesetre üdvös azokra nézve, akikre még nem vetették ki az adót. De nem segít azokon, akik csekély 100, 200, — sőt 300 százalékos adóemelést szenvedtek Blaur Gyula ur jóvoltából.

Ki ez a Blaur Gyula?

Blaur Gyula pénzügyi titkár három esztendeje van az aradi pénzügyigazgatóságnál. Természetes, hogy e három esztendő alatt nem ismerhette meg olyan mértékben az aradi iparosok és kereskedők helyzetét, hogy most, mint előadó szerepelhessen az adókievető bizottságban. De ő mégis előadó, még pedig a javából. Még sok ilyen előadó és *Wekerle* elmondhatja: „Az állampénztár rendbe jött, de a nép tönkre ment.”

Talán még soha nem történt meg, hogy ilyen erőszakosan szófolják a polgárság adóját, mint most. Az első napokban Blaur ur megtette, hogy 50—60 százalékkal emelt adók kivételét egész iparágak üzénél *megfelebbezte*, mert keveselte a kipurált összeget. Felebbezett egymásután 10-szer, 20-szor. Mert ha a felebbezés nem is vezet eredményre, annyi értelme mindenesetre van, hogy gyöngeíti a megádoztatottak felebbezését.

Blaur Gyula ur nem Aradon üzi első ízben ilyenmü kisedet játékait. Ezelőtt *Gyulán* töltött be hasonló állást, még pedig olyan sikeresen, hogy *Haviár* Dániel országgyűlési képviselő indítványára és *Lukács* György akkori főispán hozzájárulásával maga *Békésvármegye közgazgatási bizottsága* írt fel *Lukács* László pénzügyminiszterhez, kérve Blaur *sürgős áthelyezését*. Különösen *Szarvason* intézte Blaur olyan „ügyesen” a dolgát, hogy megyeszerte felháborodással beszéltek arról a leiketlen adószófolásról, ami ott történt.

Blaur ur tehát Aradra került, ahol most

alkalma nyílt fényes finánc tehetségét ragyogtatni. Az adókievető bizottság tagjai pedig hallgattak és tűrték, amiből az a tanulság, hogy ilyen helyre nem gyenge, akaratnélküli öreg urak, hanem erőlyes emberek valók, — olyanok, akik polgártársaik érdekében még kellomellenkedni is tudnak s akik nem föltik a kényelmüket.

A miniszter rendelete folytán különben ma már Blaur ur is megenyhült. Ma már nem emelték az adókat túlságosan, nem is történt sok felebbezés. Az adókievető bizottság munkáját ma végig nézték a kereskedelmi testület kiküldöttjei: *Adler* Andor, *Fejér* Gyula, *Dürr* Gyula és *Dürr* Kocsárd is, akik a hirtelen Pálforduláson nem győztek eleget csudálkozni.

Farkas Győző kir. pénzügyigazgató megemlítette előttük megnyugtatóan a miniszter rendeletét s arra kérte őket, hogy panaszalkkal forduljanak ő hozzá és *„ne ujságozkodjanak*, mert ő ugysem törődik vele, hogy mit írnak a lapok.” Mags ez a kijelentés azonban épsan az ellenkezőt bizonyítja, mert ha ugysem törődik a pénzügyigazgató ur a sajtóval, akkor miért ne „ujságozkodjanak” a kereskedők?

Kijelentette nagykegyesen a pénzügyigazgató ur azt is, hogy ő maga figyelmeztette az adókievető bizottság néhány tagját a polgárság érdekeinek erőlyes megvédésére. Millen idő, millen idő! Ime, *Sealay* Károlyt *Farkas* Győző figyelmezteti, hogy ne szorítsa olyan kegyetlenül az adóprést. *Difficile est satiram non scribere* . . .

A számos eset közül, amely nap-nap után lejátszódik az adókievető bizottság előtt, csak egyet ragadunk ki. Ez azonban eléggé jellemzi, hogy mi mindent enged meg magának, csak-hogy akarata érvényesülhessen, Blaur pénzügyi titkár ur.

A *Deutsch Testvérek* divatárkereskedő cég egyike a legtöbb adót fizető cégeknek Aradon. Eddig évenként 1100 korona adót fizetett. Hát ez az összeg is kevés volt Blaur urnak. Aki ezerszáz koronát fizethet, az fizethet többet is. Így okoskodott Blaur ur, — akinek nevét sajnos immár tízedszer kell kiírunk, — így okoskodott és ismert recipéje szerint *pályaudvari kirándulást* tett. Ott belebujt a *Deutsch Testvérek* cég ládáiba, fölmérte a selymeket, a csipkéket, a szöveteket és kelméket — és alapos tapasztalatok után kimondta, hogy a cég épsan 180 koronával fizet kevesebb adót, mint a mennyi a kincstárt jogosan megilleti. Száznyolcvan koronával, se többel, se kevesebbel. A titkár ur még a törtszámítást is oly körülmenyesen ismeri, hogy koronányi pontossággal tudja megállapítani az adóalanyok fizetési képességét.

Bizony a *Deutsch* cég nem is sejtette, hogy oly pompásan számítani tudó, *Frankl* Móriccival is vetekedő ur állította össze az adólistáját és vakmerően tiltakozott ma az adókievető bizottság előtt az emelés ellen. Indokul többek között azt is felhozta, hogy az idén hét segéddel kevesebb van üzletében alkalmazva, mint az előző években. Beszélhetett a cég a pénzügyi titkár urnak!

Ő jobban tudja, mennyit fizethet, ő kint járt a pályaudvaron.

Az adókievető bizottság azért mégis csak visszavonult tanácskoásra és . . . és Blaur Gyula ur ugyancsak kimeresztette szeméit, amikor meghallotta, hogy a bizottság jogosnak találta a *Deutsch* cég tiltakozását és csupán az eddig kivetett adót állapította meg.

Hát — urunk istenünk, — Blaur Gyula pénzügyi titkár ur, aki naponta megtette ez utat a vasútállomásig és járatos volt minden ládában, nem tűrhette ezt.

A cég már megnyugodott, amikor megszólalt a telefon:

— Halló! Itt Blaur pénzügyi titkár... Küldjék el hozzám a cég főnökét. A lakáson várom.

A cég erre elküldte üzletvezetőjét a pénzügyi titkár urhoz. Blaur ur gunyos mosolylyal fogadta:

— Értésére kell adnom — mondta — hogy Szalay Károly, az adókövető bizottság határozatának kihirdetője tévedett. A bizottság ugyanis a nagyobb adó mellett döntött.

Hát tisztelt Blaur Gyula pénzügyi titkár ur, ön naponta kimehetett a pályaudvarra, ezerszer belebujhatott a legszűkebb ládába is, számolhat úgy, mint Frankl Mór, sőt memorióban szeretve tisztelt főnöken, Wekerle Sándoron is tullehet. De — ezer bocsánatot kérünk — mindezek a képességek nem jogosítják föl önt arra, hogy elferdítve a tényeket, hamis bemondással igyekezzék mentő több adót kipréselni egy amugy is tulajdonított kereskedőtől. Ha önnek az adókövető bizottság határozata bílik, akkor szüntesse be azt a komédiát. Ha az ön szava dönt, akkor csapja el a bizottságot és működjen egyedül ön és csakis ön, dicsőségére az államnak, amely oly nagyon szívén hordja a kereskedelem és ipar érdekeit, — de főleg az új, a purifikáló rend szernek.

A város szabályozási terve.

(Küldjük a pályázatot.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 3.

A városrendezés kérdése Aradon már régen kísért. A törvényhatóság, amely hosszabb időn át foglalkozott a kérdéssel és különösen pénzügyi szempontból vitatta meg a rendezés kérdését, egyik multkori közgyűlésén kimondta, hogy a város részletes felvételére és térképezésére pályázatot hirdet. A pályázat kihirdetésével a közgyűlés a tanácsot bízta meg, amely most tette közzé a hirdetményt.

Ezzel természetesen még nincsen megoldva az oly sokat vitatott városrendezés kérdése. Sajnos, a város jelenlegi nyomozó pénzügyi helyzete egyelőre nem engedi meg a tervek keresztülvitelét. Hosszu évek fognak eltelni még addig, amíg a szabályozás végrehajtható lesz. Egyelőre csakis az Óvartér szabályozásáról van szó, amelyet szükségessé tesz a vashíd felépítése. A terv szerint az Óvartér szabályozását a vashíd építésével egyidejűleg kezdenék meg. A szabályozás keresztülvitelével új városrész emelkedik majd a Marosmentén, amely a közlekedésnek egyik élénk gócpontja lesz.

Mi a pályázati hirdetményhez, amelyet alább közlünk, csak azt tessük hozzá, hogy szeretnők a tervezetnek minél előbbi kivitelét is látni. Fontos érdeke volna az Aradnak, egy közlekedési, mint ipari és kereskedelmi, valamint városfejlesztési és szépészeti szempontokból is.

A hirdetés szövege ez:

Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottságának 4986/131—1906. sz. a. kelt határozata nyomán a város részletes felvételére és térképezésére pályázatot hirdetünk.

A pályázatban csakis magyar honos okleveles mérnökök vehetnek részt. A zárt írásbeli ajánlatok legkésőbb 1906. évi július hó 31-ik napjának d. s. 10 óráig lepecsételt borítékban a polgármester urnak adandók át, aki azokat felbontás végett a tanácshoz átteszi.

Bánompénzül 2000 korona, szóval kétféle ezer korona pénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a városi házipöntárba letétbe helyező s az erről szóló letéti elismervény 1 koronás bélyeggel ellátott ajánlatához mellékelendő.

Az összes munkálatok 1 év alatt befejezendők.

dók. Az ajánlatban kitűzendő, hogy az ajánlattevő az általános és műszaki feltételeket ismeri s azoknak magát aláveti s az általános és műszaki feltételek és térkép a városi mérnöki hivataltól díjmentesen megkaphatók, mely feltételek és térkép az ajánlatához aláírva csatolandók.

Arad szab. kir. város tanácsának 1906. évi június hó 2 án tartott üléséből.

A városi tanács.

Weitzerné ismét pöröl.

Negyvenezer koronát kér.

A terhes örökség.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 3.

Csak nemrégiben foglalkozott Aradváros törvényhatósága — özv. Weitzer Jánosné azon kérelmével kapcsolatban, hogy férjének siremlékét a város fizesse ki — a Weitzer-féle, maholnap tulságosan terhes örökséggel. Most az özvegy újabb követelése révén ismét napirendre került a hagyatéki ügy s újabb közgyűlési határozatot fog provokálni.

A város az egyezség dacára az örökségből mindaddig nem látott egy krajcárt sem, sőt tetemes kiadásai voltak, Weitzerné mégis azt követeli, hogy a végrendeletileg neki hagyományozott *negyvenezer korona készpénzt fizesse ki a város.* Az örökségnek a város által való átvétele mindaddig hajótörést szenvedett Weitzerné akadékoskodásán. Jogtalanul követeli Weitzerné a neki hagyományozott összeget és bár *perrel fenyegetődik*, a város nyugodtan nézhet a per kimenetele elé. Nincs olyan bíróság a világon, amely ebben az esetben a várost pervesztesnek jelentené ki.

Az ügyet ma foglalkozott *Institóris Kálmán* polgármester elnöklete alatt a jogügyi bizottság. A bonyodalmas s némi meglepetést keltő ügyet *Steinhardt Mór* dr. tb. főügyész terjesztette elő, akinek javaslatát el is fogadták.

A jogügyi bizottság üléséről alábbi tudósításunk szól:

Institóris Kálmán megnyitván az ülést, *Steinhardt Mór* dr. több, a Weitzer féle hagyatékkal kapcsolatos ügyet terjesztett a bizottság elé.

Van a hagyatékban egy *bécsi palota*, amelyet a bécsi török követség bir bérben s a követség most több kérelemmel fordult a hagyaték kezelőjéhez. A határidő eddig egy évre szólott, a követség azonban hosszabb időre, három vagy öt évre szeretné megkötni a szerződést. A bérösszeg leszállítását is kéri 24,000 koronáról 18,000 koronára. Ezenfelül újabb beruházásokat kér a hagyaték kezelőtől.

Az előadó egyik kérelmet sem tartotta jogosnak. Hosszabb időre nem lehet bérbeadni a palotát, mert vevő akkor nem akad rá. Egy évig még várna a vevő, de hosszabb ideig nem. A városnak pedig el kell adnia a házat a becsárban. Eddig ugyan nem akad vevő, aki a ház becsértékét felszánlotta volna, de bármikor akadhat. A bérösszegeből szintén nem lehet engedni, a beruházási kérelem pedig épügy jogulatlan, mert a palotában ugy Weitzer életében, mint halála után lényeges beruházások történtek.

A bizottság *Steinhardt Mór* dr. álláspontját egyhangulag *elfogadta* és ilyen irányban tesz javaslatot a közgyűlésnek.

Ezután áttértek özv. *Weitzer Jánosné* újabb követelésére. A végrendelet értelmében az özvegynek a város örökségének jövedelméből *negyvenezer korona készpénz jár.* De első sorban az illetékeket és *Weitzer-Georgevits Izidor* követelését kell kiegyenlíteni. Minthogy a 121,000 korona jövedelemből még *Weitzer-Georgevits Izidor* követelése sem lett volna kiegyenlíthető, az özvegy esetét volna a negyvenezer koronától. A város ugyan az oldalági rokonokkal oly értelmű egyezséget kötött, hogy az özvegy követelése, a sorrendtől eltekintve, ennek az évnak május végéig ki lesz egyenlítve, de minthogy Weitzerné akadékoskodásása folytán az örökség még mindmáig nem jutott a város kezébe, az egyezség teljesítése nem kötelező a városra nézve.

Özv. Weitzerné, minthogy nem kapta meg a negyvenezer koronát, most *perelni akar* és hivatkozik az egyezségre. Ehhez azonban *Steinhardt Mór* dr. véleménye szerint *nincsen joga*, mert az egyezség nem vele, hanem az oldalági rokonokkal kötött. *Steinhardt* dr. ennek folytán azt indítványozta, hogy a bizottság a közgyűlésnek azt a javaslatot tegye, miszerint *nem hajlandó az összeget kifizetni*, mert Weitzerné követelése még nem kerülhetett sorra.

A bizottság *Steinhardt* dr. indítványát egyhangulag *elfogadta* és ilyen értelmű javaslatot tesz a közgyűlésnek.

Az ülésen *Institóris Kálmán* polgármester elnöklete alatt jelen voltak: *Kadas Kálmán* főjegyző, *Reicher Károly* főügyész, *Somló Armin* dr., *Vajda István* dr., *Steinhardt Mór* dr. és *Tolnai János* dr.

Orvosné és háziszolga.

(Szerelemi dráma?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 3.

Távíratí tudósítás alapján röviden már említett tettünk arról a véres merényletről, amely *Gyöngyös* város lakosságát izgatottságban tartja. Most a következő érdekes részleteket írják az esetről:

Szenzációs szerelemi dráma történt itt szombaton este *Vasvári-Kovács Imre* orvos házában. *Vasvári-Kovács Gyöngyös* városnak köztisztelőben álló öreg orvosa, aki negyvennyolcban honvédtörzsorvos volt s nemrégiben feleségül vette szép, fiatal cselédjét, *Neuger Mária*t. Néhány hónappal a házasság után az orvosokhoz szolgának ajánkozott *Kenyeres Lajos* cipészlegény. Az öreg orvos szegődtette is a legényt. De azóta folyton szállt a pletyka, hogy *Kenyeres* és a fiatal asszony szerelemi viszonyt folytatnak.

Az orvosék e szóbeszéd hatása alatt felmondtak *Kenyeres*nek és szombaton kellett volna távoznia helyéből. Este, mikor összepakelt, fekereste gazdát, hogy elbucszon. Az ajtóból hirtelen visszafordult s *Vasvári-Kovács* néra kétszer rálőtt, aztán halántékába lött.

A két sebesültet súlyos sérülésekkel szállították a kórházba. A merénylő ott néhány percra magához tért és ezt mondta:

— Már régen ismertük egymást és azért is mentem hozzájuk szolgalegénynek, hogy mindig együtt legyünk. Hogy *Vasvári Kovács* elküldött, elhatároztuk, hogy *együtt halunk meg*. Ezért követtem el a gyilkosságot és ezért akartam öngyilkos lenni.

Az asszony azonban erősen tagadja, hogy viszonya volt a szolgával és hogy előbb ismerte volna. *Kenyeres* tegnap az agyában levő golyótól megőrült, dühöngeni kezdett, úgy, hogy a súlyosan sebesült emberre kényszerzubbent kellett adni. *Vasvári Kovácsné* állapota szintén igen súlyos.

A népszerű Barabás.

(Egy öreg képviselő meséje.)

Arad, július 3

Az Újság írja mai számában: Ugyanaz az „öreg képviselő”, kinek derűs politikai visszaemlékezéseit már több ízben közöltük, írja nekünk a következőket:

Barabás Béla joghallgató korában nagyon szegény fiú volt. Elképzelhetlenül sovány alkatán fogatékos öllőzet árulta el, hogy ez a szorgalmas, temperamentumos ifju sok küzdelemmel végzi a pályáját. Éjjel a Kurián másolatott ügyiratokat, ez volt az ő mellékjövédelme, egyszersmind keresetforrása. Kedélyét, jó hangulatát azonban a keserves tengődés legkevésbé sem csorbította. Olyan március 15 ike, október 6 ika, Lajos napja, vagy más hazafias ünnepély nem volt a hetvenes évek végén, amelyről Barabás Béla egy ostromló alkalmi beszéde hiányzott volna.

Mikor az ügyvédi oklevelét megszerezte, azonnal Aradra utazott és egyelőre várakozó álláspontot foglalt el. Lakott ebben az időben Aradon egy Börzsök István nevű kuruc magyar ember. Nagy befolyásu, gazdag és tekintélyes öreg ember volt, de rettenetesen makacs és gyűlölködő.

Ez a Börzsök István örökös civódásban élt szomszédjával, Kántor Mártonnal és egy határszéli villongás alkalmával dühében át is kiáltotta a palánkon a „gazember” szót. Kántor Márton nem felelt semmit, de azonnal a járásbíróra sietett és megtette feljelentését becsületsértés miatt.

Börzsök István uram egy hét mulva idézést kapott a büntető járásbíróshoz. Sejtette, hogy miről van szó. Soha sem állott bíróság előtt, sem azelőtt, sem azóta. Elment tehát peckesen, keményen. Mikor a bíró a szokásos békítési kísérletet megtette, kis híjja volt, hogy a bíró is ugyanolyan titulusban részesült, mint nemes Kántor Márton uram. Az ítélet is ugy hangzott, hogy Börzsök István vétkes a becsületsértés vétségében és ezért tíz pengő forint pénzbüntetésre ítéltetik. Börzsök István fogta a fokesát és a tajtékpipáját és csak ennyit szót; „Felebbezek egészen a királyig.”

Másnap tudakozódott egy jó fiskális után. A hívek azt mondták neki, hogy most jött Aradra Barabás Béla az új fiskális, aki nagyon szépen szaval. Az öreg Börzsök beállított Barabáshoz és elmondta neki a tényállást. Felszólította, hogy a felebbeviteli tárgyalásnál vállalja el az ő jogi képviselőt és mentse meg attól a szégyentől, hogy őt egy Kántor Márton miatt elítéljék. Az ügyvédi díj összege mellékes, csak a pört nyerte meg. Barabás Béla azonnal átlátta, hogy ez nehéz sor.

— Kérem szépen, — mondá — ez bajos dolog. A magánbecsület ügye olyan a bíróság előtt, mint a sommás ügy. Itt nem lehet kivételeket csinálni. Meg kell állapítani a bűnösséget és így a büntetést is.

Az öreg boszusan felelé:

— Hát azért Barabás Béla az ur, hogy jobban értse a dolgot, mint más. Azért tud szónokolni, hogy hatást csináljon. Elvállalja, nem vállalja?

Barabás egyet gondolt és határozott:

— Elvállalom.

— Aztán mibe fog az kerülni?

— Ötven forintba.

— Jól van. Tessék itt van az ötven forint. De a föltétel az, hogy megnyeri a pört és én nekem a hitvány Kántor Mártonnal többé egy fedél alatt ne kellessen a bíróság előtt állani.

— Isten segedelmével meglesz — felelé Barabás.

Másnap Barabás Béla felment a járásbíróshoz. Az ötven forintból levett tízet, azt lefizette a bíróságnál, mint Börzsök István pénzbüntetését. A többi negyven forint az ő ügyvédi díjazása volt.

Igy aztán Börzsök István uramat többé nem háborgatták Kántor Márton miatt. És Börzsök István

holta napjáig azt hitte, hogy ő nyerte meg a pört. Barabás Béának pedig azt a híret terjesztette, hogy olyan fiskális meg nem volt a föld kerékességén, mint ő, aki ékesszólásával, nagy befolyásával még a lehetlenséget is lehetővé teszi. Így jöttek aztán a kli-nsek ezerszámra és Barabás Bélát egy jó ötlete Arad vármegyének egyik legkeresettebb ügyvédjévé tette.

Igy mondja el a históriát az öreg képviselő. Si non e vero . . .

Páris Gábor pöre.

(Megismélt ítélet.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 3

Két régi ellenfél ügyét tárgyalta ma az aradi törvényszék. Varjassy János volt újszennai gyógyszerész pár évvel ezelőtt még egyik legjobb barátja volt Páris Gábor nyugalmazott világi főszolgabírónak, aki időközben Abauj-Torna vármegye főjegyzője is volt és mint ilyen, sokat foglalkozott a sajtó. Varjassy volt egyik legbuzgóbb kortese Páris Gábornak a világi főszolgabíró választáson. De fordultak az idők és a barátokból engesztelhetetlen ellenségek lettek. Páris több rendbeli kihágási eljárást tett folyamatba Varjassy ellen, mi az utóbbit nagyon elkeserítette. Két évvel ezelőtt ezért feljelentést is tett Páris ellen, azzal vádolván meg a főszolgabíró, hogy folytonos patika vizsgálatokkal zaklatja és ok nélkül ítéli el.

Páris Gábor a vádakra azzal felelt, hogy beperelte Varjassyt rágalmozásért az aradi törvényszék előtt. A törvényszék a múlt évben tárgyalta a rágalmozási ügyet és Varjassyt vétkesnek mondván ki, kétszáz korona pénzbüntetésre ítélte. Varjassy felebbezése folytán az ügy a nagyváradi kir. táblához került, amely az ítéletet fel is oldotta és új tárgyalás megtartására utasította az aradi törvényszéket. A feloldó ítélet indokolása az volt, hogy a törvényszék nem adott helyt Varjassy abbéli kérelmének, hogy Páris ellen emelt vádjait bizonyíthassa.

A mai újabb tárgyaláson már számos tanu halgattatott ki Varjassy János arra nézve, hogy vádjai alaposak voltak. A tárgyaláson Köller János bíró elnököl s a vádlottat Vannay János dr. aradi ügyvéd védte. Eljött Budapestről a panaszos Páris Gábor dr. is, aki most készül ügyvédi vizsgát tenni.

A bíróság kihallgatta valamennyi tanu, a tanuvallomásokból azonban misem derült ki, ami Páris Gáborra nézve kompromittáló lett volna. A törvényszék tehát a bizonyítási eljárás befejezése után Varjassy Jánost újból vétkesnek mondván ki, kétszáz korona fő- és kétszáz korona mellékbüntetésre ítélte.

Az elítélt felebbezést jelentett be.

SPORT.

Nyári atletikai viadal.

— Julius 8-án. —

Az a ültető élet, amely az Aradi Atletikai Klub ez évi működését jellemzi, ismét gazdagodik rövidesen egy jelentőségteljes sporteseménynyel. Míg ez ideig az A. A. K. football-játékosai szerepeltek a nyilvánosság előtt, mindenkor szép sikerrel, — most a klub atlétái lépnek sorompóba s mutatják be képességeiket. Az atléták elsőrangú eredményei, melyeket eddigi szereplésükből ismer az aradi közönség, biztosítja a verseny érdekességét. A klub vezetősége nagyarányú előkészületeket tesz a verseny sikere érdekében, a versenyző-gárda pedig erős traininggel készül a nagy napra.

Ezzel azután hivatalosan be is záródik a tavaszi sportidény.

Vasárnap július hó 8-án délután rendezik az Aradi Atletikai Klub Török Gábor utcai sporttelepén nyári atletikai viadalt. Az atletikának ugyszólván minden ágát felölelő verseny programja a következő: 100 yardos síkfutás. 220 yardos síkfutás. $\frac{1}{4}$ angol mértföldes síkfutás. 1 angol mértföldes síkfutás. Távugrás. Magasugrás. Súlydobás. Gerelyvetés. Diszkoszdobás.

Mindeme számok kizárólag egyetli tagoknak vannak fentartva. A klub növendékei részére a következő számok lesznek nyitva: 100 yardos síkfutás. Súlydobás.

A verseny után football-mérkőzés lesz a klub A. és B. csapatai között. A versenyt a Magyar Atletikai Szövetség szabályai szerint rendezik s ezüst és bronz érmekkel díjaznak a győzteseket. Nevezési zárlat f. hó 7-én este 6 óra, amikor a futásokból az előmérkőzések fognak a szükséghez képest megtartatni.

Működnek az uzsorások.

(Egy tisztihelyettes feljelentése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 3

Az uzsora a legjövédelmezőbb foglalkozások egyike és így nem csoda, hogy Aradon is szépen virágzik. Nem a kisebb piaci uzsorásokról beszélünk, akik sötét és nedves pincékben végzik üzleteiket. Az ebben a cikkünkben szereplő uzsorások fényesen, sőt csillogóan berendezett helyiségekben szedik áldozataikat, akik természetesen szép számmal akadnak. Hogy a legtöbb eset nem kerül napvilágra, ez könnyen érthető. Az áldozat, aki könnyelmű tékozlásra használja fel az ily módon szerzett pénzt, a leg többször elpalástolja az ügyet, nehogy kised lumpolásai felszínre kerülhessenek. De azért akadnak közöttük szép számmal olyanok is, akik az első mámor után tudatára ébrednek helyzetüknek, bizony megteszik a följelentést a szípolozók ellen.

Ilyen följelentés érkezett ma az aradi rendőrséghez, három aradi ékszerész ellen. Nevüket egyelőre nem írjuk ki, habár egyik közülök, — akinek szép számmal voltak már hasonló ügyecskéi — nem érdemli meg a kiméltet.

Április havában egy aradmegyei fiatalember Aradon szolgálta le, mint tisztihelyettes harminc napos fegyvergyakorlatát. A jó családból való tisztihelyettes nagy összegű pénzt hozott magával kedvteléseinek kielégítésére. A pénz azonban már az első napokban elfogyott. Akadt vig kompanya, amely segített nyakára hágni a pénznek. Valóságos pezsgő-fürdőkről tehetnének tanuságot az előkelő aradi vendéglők szeparál. Cigány is volt, szerelem is volt. Így csak természetes, hogy pénz hamarosan nem volt . . .

Első szorultságában a fiatal tisztihelyettes egy ékszerészhez fordult, aki szívesen adott neki ékszereket, háromszoros összegből kiállított váltó ellenében azzal a jól ismert bizományi levéllel egyetemben, amely szükség esetén arra jó, hogy a kifosztott áldozatból vádlottat csináljon. Az ékszer természetesen a zálogházba vándorolt, a zálogcédula pedig az ügynökhöz.

Pár nap mulva újra szorongatta a kis kaddót a pénzzükség. Sebaj, Aradon van ékszerész nem is egy, aki készséggel köt ilyen ügyleteket. Váltó . . . bizományi levél . . . pezsgő és szerelem — és sorra került a harmadik ékszerész is, az, aki nem érdemli meg, hogy elhallgassuk a nevét.

A fegyvergyakorlat ideje lejárt és a váltók szintén ezt tették. Pár nap előtt prezentálták a váltókat a fiatalembernek, aki elég józan volt ahhoz, hogy ne fizessen, hanem megtegye a följelentést az uzsorások ellen.

A rendőrség ma kihallgatta mind a három ébbszerest, akik kézzel-lábbal védekeznek. Az ügyet holnap átteszik a királyi ügyészséghez. Az ügy tárgyalása az ősz elején lesz. Akkor majd bővebben foglalkozunk a részletekkel is.

Levél a vallásról.

— Egy prédikáció visszhangja. —

Arad, július 3.

Kedves Tisztelendő Ur!

Mivel nem hiszem, hogy alkalom kínálkozna arra, hogy ígéretemet más úton válthassam be, a levélhez folyamodom. Írásban küldöm meg az én őszinte és elfogulatlan véleményemet az Ön szentbeszédéről. Kár, hogy élőszóval nem mondhatom el, mert az módot nyújthatna Önnek is arra, hogy álláspontját védelmezhesse és megvilágíthassa. Különben erre nem igen lesz szükség, mert hisz Ön nem a beszédje megvitátását, hanem megkritizálását ígértette meg velem. Hogy én a bírálat határait túl fogom lépni, azt asszonyi bőbeszédűségemnek tudja be, amely egyúttal bocsánatot is von maga után. Kérem egyúttal, tekintsen el attól is, hogy ily, nem a megszokottabb és elfogadottabb formában állok helyt a szavamnak.

Első sorban ki kell jelentenem, hogy beszédje a gondosan kidolgozott, szeretettel elkészített, a modern iránynak megfelelő művek közé tartozik. Ez utóbbit ugyan fenntartással mondom, mert aki a korszellem megváltoztatását kívánja, ezért imádkoztatja meg a hallgatóságát, az egy kissé konzervatív szeretné megállítani, sőt visszatéríteni az idő rohanó kerekét. Azt a benyomást kelti, mintha félne a jövőtől, mely meghozza számunkra a — tudást. Hiába érsítik és tekintik a felvilágosodottságot a boldogtalanság kuforrásának, a tudásnak nem okvetlen kísérője.

De a hittel sem jár karöltve a boldogság. A szeretet az egyetlen, amely bizonyos fokú megelégedést és megnyugvást szülhet. A hit nem, mert a hitet a remény kíséri, a remény pedig csak a jövőben bizva várja a boldogságot. Ez is olyan relatív fogalom! Egyáltalán tartós boldogságot nem tudok elképzelni. Mert mi a boldogság? A vágyak teljesülése. És mikor fogynak ki a vágyak? Sohasem. Az idő, mely meghozza az egyiknek teljesülését, egyben magában hordja a másiknak csiráját is.

Ön, Tisztelendő ur, azt hiszi, hogy én isten-tagadó vagyok. Nagyon csalatkozik. Én hiszek egy felsőbb hatalomban, egy végnélküli „Erdőben”, aki igazgat, kormányoz s úgy van gondja a legparányibb porszemre, mint reánk, a teremtes koronáira. A jutalmazást és büntetést azonban nem ő eszközli. Némelyiknél alszik bizonyos ideig ez a vizsgálóbíró, de előbb utóbb megszólal a vád. A gyónás tulajdonképen csak eszköze annak, hogy a csökönyösen alvót ébresztgesse és bűnbánatra terelje. Mi, Önök szerint „modern” gondolkozásuk, nem élünk ezzel az eszközzel, de azért higgye el, bennünk sokkal éberebb a lelkiismeret. A mi poklunk és menyországunk az önvád és megelégedés. Ez a jutalom és büntetés elkövetett tetteinkért. Mi nem úgy képzeljük a tulvilágot, mint a hogy azt Önök az iskolában tanítják. Látja, Tisztelendő ur, tulajdonképen maguk a papok azok, akik a hitetlenség magvát szórják el a gyermekek lelkében, amikor hinni tanítják. Rájön, hogy mindaz a szép, gyönyörűen elképzelt menyország — mese; a világ teremtese a hat napi formában — mese; Mária szeplőtlen fogantatása — mese. Hogyne ingana meg lassankint a hit s válna kételkedő bizalmatlansággá? Hogyne kutatna valami bizonyosság után? Pedig Önök is kételkednek, Önök is kutatnak,

csak nem merik nyíltan bevallani. De el fog jönni az az idő, amikor úgy módosítják a tanításukat, hogy ne legyen ámitás, álomból keserű valóra ébredés, ne vonjon maga után kiábrándulást. Ezt meg fogja követelni a föltartozhatatlanul előretörő korszellem is. Nem kell azért Isten nélkül tanítani, mint azt Ön képzei. Ő reá föltétlenül szükségünk van, az őbelé vetett hitünk elengedhetetlen föltétele lelkünk lételének.

Ő volt, van és lesz, öröktől fogva — mindörökké. Itt én is csak azt mondhatom, amit Ön, Berzsenyi szavait idézve:

Isten! kit a bölcs lángesze föl nem ér,
Csak titkon érző keble óhajta sejt,
Léted világít, miat az égő nap,
De szemünk belé nem tekinthet.

Hogy a hitetlenség oly nagy arányokat öltött, azért Ön, Tisztelendő ur, a családi életet teszi felelőssé, pedig nem úgy van. Minden szülő a gyermeke boldogságát tartja szem előtt. Soha annyira nem feledkezik meg egyik fél sem magáról, — hacsak beszámíthatatlan állapotban nincs — hogy a gyermek előtt az Istent és az ő jóságát szidalmazná. A magyar embernek faji tulajdonsága, hogy akkor érzi jól magát, ha haragjában kedve szerint kikáromkodhatja magát. Ilyenkor a szomszédját, annak az atyafit, minden jóságát titulálja cifrábnál-cifrább kitételekkel, az Istent, anyilát, a szenteket hiva segítségül. A gyermekel hitén azonban nem ront ezzel. A gyermek, legyen az uré vagy paraszté, féli az Istent s szeretettel gondol reá.

Talán mi szülők tulzába is visszük az Isten és fia iránti szeretetet az ámitásokkal. Mi oly csodatetteket tulajdonítunk nekik, hogy a gyermek, ha valami szépre, gyönyörűre gondol, akkor csak az Istent, a Jézuskát képzei maga elé. S ennek megvan későbbben a maga visszahatása. Tudom, hogy énnékem az első nagy csalódásom az volt, amikor rájöttem arra, hogy nem a Jézuska hozza a karácsonyfát. Az idő hoz meg mindent, nem a rossz családi nevelés. Nem a hitetlen apa és anya. A gyermekkel szemben a szülők elveeztik minden képzei tudásukat s az ő lefogásukhoz alkalmazkodnak.

Ön azt is mondja Tisztelendő ur, hogy boldogtalan az a férj, akinek hitetlen a neje. A mai világban édes-keveset törődik a férj a felesége vallásügyeivel. Legyen rendben a háza, lássa el őt és a gyermekeit: hisz, vagy nem hisz, az nem tartozik reá. Szereti őt az asszony Istennel, vagy Isten nélkül, mindegy neki az. Sokkal individuálisabb lény a férj, mintsem hogy befolyással lenne reá, a neje hitügye. Rendben legyen a szívügye, a többi az mellékes.

Beszédében szociális eszméket is fejteget. Szinte ökölbe szorult a kezem, ütésre készen arra a felső tizezerre, akiket említett. Pedig szegények, mennyire nem tehetnek arról, hogy abban a magasabb körben születtek és hány van közöttük, aki szívesen fordulna el kincselőtől, hogy egy becsületes munkászubonyba bujhasson, a ruhával együtt kicserélve a vádoló lelkiismeretet is. A materiának a jóléte még nem hozza magával a lelkét is. Az a felső tizezer ép úgy hisz az Istenben, mint az alatt álló milliók; ép úgy megvan azokban is a lelkiismeret szava, mint emezekben s a lelki nyomortán még jobban érzik, mint azok, akiknek a teste már hozzászokott a sanyarusághoz.

Hogy a mai korszellem megkivánja az exaktot, azon nem csodálkozhatunk. De téves azt állítani, hogy kell ugyan az exakt, de az Isten kivételével. Nem, csak azok, akik annyira elbizakodottak, hogy magukat hasonló

tökéletesnek képzeik, tagadják létezését. De ezek a bölcsök is, ha a sors karja sújtja őket, menekülve kapaszkodnak az Istenhez, kérve és várva tőle segítséget.

Az is csak természetes, hogy az empirizmus és racionalizmus mindinkább tért hódítanak. Nem makrancoskodás, hogy csak az érzelmeink és következtetéseink útján szerzett tapasztaloknak higgyünk el valamit, hanem szükséglet. Annyi az Önök részéről az ámitás és a dolgoknak természetfölötti magyarázata, hogy kénytelenek vagyunk magunk kutatni és következtetéseket levonni. És én azt hiszem, hogy az én, racionalisták módjára leszűrt hittem sokkal erősebb alapon áll, mint azeké, akik az iskolai tanításokból és prédikációkból alakították azt ki maguknak.

És most Tisztelendő ur — ex bene placito — kiátkozhat az egyházból. És én mégis hiszem és tudom, hogy azért szeretett fia vagyok az Istennek s engem is azzal a szeretettel ölel a keblére, mint többi biveit.

Az ő nevével zárva, az Ön nézete szerint valószínűleg kicsavart gondolkozással írott leveletem, maradok üdvözlő

Tisztelője

Dr. Prohászka Lászlóné.

Leleplezett lapvásárlás. Lengyel Zoltán levele. Az új korszak erkölcsői.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 3

Az új kormány még mézes heteit éli, most kezdik még csak bírálat alá venni a politikáját és máris egy ujság-panamával kapcsolatban ma oly kínos szenzáció pattant ki, amely igen furcsa világot vet a gyomlálást és purifikációt hirdető „új korszakra.” A nemzet többsége által támogatott, hosszú és keserves küzdelem után kormányra került pártvezérek nem érik be a politikájukat vakon helyeslő sajtó-organumok erős falanxával, hanem — mint ma letagadhatatlanul beigazolódott — nagy összegű állampénzen megvásárolták annak a lapnak a föltétlen meghódolását és jóindulatát is, amely függetlenségi kormányparti volta dacára néhánha merészkedett kritikát gyakorolni a kormány politikájáról és ténykedéseiről.

A bársonyszékek elfoglalása előtt a mostani kormány tagjai nem győzték eléggé megróni az előző kormányoknak azt az elítélendő eljárását, hogy megvásárolták a lapok jóakaratu támogatását és ezzel elnémitották a sajtónak közérdeket szolgáló kritikáját. Most pedig, a kormányhatalom szekerén, ugyanazoknak a Cátóknak első teendői közé tartozott az ország pénzéből ötvenezer kemény koronákat egy másodrendű lapnak elhallgattatására fordítani.

Miniszter urak, ezt a lélekvásárt a Kárpátoktól az Adriáig, ameddig önök a politikai tisztességet és becsületességet hangoztatták, mindennek nevezik, csak politikai szempontból tisztességesnek és erkölcsösnek nem.

A legújabb botrányról, amelynek azonban még folytatása is leszen, az alábbi távirati tudósítás számol be:

Orlasi szenzációt keltett ma a képviselőház folyosóján egy ujság-panamából kifolyólag ki-pattant levél, amelyről a képviselők a mai ülés folyama alatt, szünet közben vettek tudomást.

A levél, amelyet Lengyel Zoltán országgyűlési képviselő intézett Fényes László hírlapíróhoz és amelyben elmondja a *Független Magyarország* szerkesztőségéből való kilépésének okát, a következőképp szól:

Abbázia, július 3.

Kedves barátom!

Semmiféle biztatásra nem volt szükség. Későn is jött. Pestről való elutazásom előtt már intézkedtem, hogy elsején a laptól való megválásom közönséges tétessék. Te tudod legjobban, hogy én csak olyan politikát tudok csinálni, amely legjobb meggyőződéssel egyezik. Midőn a kormány tudtom és megkérdezésem nélkül *Rónainak* horribilis szubvenciót adott és kifizetett, ezáltal lehetetlenné tette a helyzetet. Mert én mameluk sohasem leszek, *kritizálni a szubvenció után nincsem fússom*, ellenzékbe a lappal együtt szintén nem mehetek.

Minden egyébtől (pedig sok volt már két hét előtt is a rováson) eltekintve is, ez elég ok az előttem ismert és láttamozott szerződésnek szonnal való fölbontására, amely okból már a múlt héten fönjártam a sajtóirodában és midőn ott nemcsak arról győződtem meg, hogy horribilis szubvenciót adott, hanem arról is, hogy ez a bíróság előtt *mindentör bizonyítható is, mert szerződésbe van foglalva, a dolog el volt intézve.*

Ha ezt tudod, bizonyára nem engedted volna, hogy hozzám még ily hízelgő formában is biztatást írjanak. Erre nekem soha sincs szükségem. Tudom mit kell tennem, én teszem is.

Igaz híved

Dr. Lengyel Zoltán.

A botrányos ügy igen nagy szenzációt keltett a Házban. A képviselők körülsergelték *Bakonyi Samut*, a *F. M.* főmunkatársát és *Burgyán Aladárt*, aki most Lengyel kilépése után lett főmunkatárja a lapnak és tudakozódtak tőlük, hogy mit fognak cselekedni. A két képviselő erre kijelentette, hogy *Kossuth Ferenc* kérte őket, maradjanak meg a lapnál, amelyre a *kormány*nak szüksége van.

A dolog lényegére nézve beavatottak azt beszélik, hogy *Rónai Mór*, a *F. M.* tulajdonosa, *ötven ezer koronát* kapott és már *kézhez vette a kormánytól*. Hír szerint *Lengyel Zoltán* a miniszterelnöki sajtóirodában tudta meg a szubvenció dolgát, ahol *Bónice Ferenc* sajtótudósító, az „*Alkotmány*” volt szerkesztője, rántotta le a leplet a piszkos üzletről. Politikai körökben, különösen a függetlenségi párton, a legkínosabb föltűnést és óriási megbotránkozást keltette az ügy, amelyben hír szerint *miniszter-tanács is lesz.*

Természetesen a kormányt is roppant kínosan érinti a dolog és azzal akarja élet venni az újságvásárlás odiumának, hogy még nagyobb botrányról szándékozik lerántani a leplet. Lengyelt, aki hazafias kötelessége tudatában és hírlapírói becsülete parancsára járt el, azzal akarják diszkreditálni, hogy hivatalos aktára való hivatkozással közlik, hogy a *Független Magyarország* már a *Fejérváry-kormánytól* is nagy szubvenciót húzott és állandóan meg volt fizetve. Lengyel azonban a lap pénzügyi manipulációjáról semmit sem tudott, ezeket *Rónai* maga intézte és ezért nyilvánvaló a tendencia, amely Lengyel eláztatására törekszik.

A botrányt azonban az új leleplezés nem fogja kisebbiteni és a közvéleményt nem fogja megtéveszteni az iránt, hogy kik az igazi bűnösök ebben az undorító lélekvásárlásban.

Eltűnt négyezer korona. Egy aradi ügyvéd kalandja.

(Ez is szenzáció?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 3

Hihetetlenül szenzációs ügye akadt ma az aradi rendőrségnek. Egy általánosan ismert, fiatal ügyvéd ellen adtak be följelentést, mert állítólag a legközönségesebb módon eltulajdonított négyezer koronát. Szóval lopott. A szenzációs eset megtörtént részletei a következők:

Ímígyen kezdődött egy jól nevelt riportter a minden esetre nagy érdeklődésre számítható cikket. És nagy, kövér betűkben elmondandó, hogy *Deutsch Izsó dr.*-t ma feljelentette a rendőrségen *Agoston Lajos*, akinek az a gyanuja, hogy a mindig tisztességes embernek ismert ügyvéd *ellopta értékes írományait* és azonfelül *négyezer korona készpénzét*. Lenne megbotránkozás, elképedés, megütközés, lenne szenzáció és az emberek szétszednék az újságot.

És az ma mind megtörtént. Már t. i. a följelentés. A históriája? — az nagyon körülmenyes. Reméljük azonban, hogy a közönséget meggyugtatja az a körülmény, hogy nem nagy kövér betűkkel találjuk elé az esetet, amely kacagtató, de egyben kellemetlen is.

A följelentés szoros kapcsolatban van a *Lamm-féle* ügygyel. Ebben a bűnpörben a hét esztendői fegyházra elítélt *Antali Emért* tudvalólag *Deutsch Izsó dr.* védte. A főtárgyalás óta *Antali* az aradi fogházban ül. A fogoly édesanyja már több ízben jelentkezett az ügyészségen azzal a kérelemmel, hogy fiának ebédet küldhessen be, az ügyész azonban minden esetben megtagadta az engedélyt. Erre *Antaliné Deutsch Izsóhoz* fordult közbenjárásért, aki egy *Szakolczay Lajos* kir. ügyész címére szóló, borítékban lezárt névjegyét adott át az asszonynak.

Ez a levél — nem tudni, hogyan — valami *Agoston Lajos* nevű ember kezébe került, aki, mint ahogyan rögtön kiderül, valami titkos tanácsadója *Antalinének*. *Agoston* ur pedig mindennek jó, csak éppen tanácsadónak nem, már csak azért sem, mert a törvényszék, amely előtt néhány évvel ezelőtt gyilkosságért állott vádolva, hitelesen megállapította róla, hogy egyáltalán nagyot bílelt az egyensúly. *Agoston Lajos* fölbontotta az ügyésznek szóló levelet, amelyben *Deutsch Izsó dr.* a legkorrektebb hangon arra kéri *Szakolczayt*, hogy teljesítse *Antaliné* kérését. Az írás befejező sora így hangzott: „... mert már így is végigsírta *Antaliné* a sajtót.”

Ezen a kitélen szörnyű mód megbotránkozott *Agoston*. Ő ugyanis úgy magyarázta a mondatot, mintha *Deutsch Izsó dr.* azzal azt akarná mondani az ügyésznek, hogy csak lökje ki *Antalinét*, a sajtó úgy sem támadja meg érte.

A nyitott levéllel kezében, lelkesedve kereste *Agoston* az ügyvédet, akit hosszú futkos után a Városi kávéház terraszán fődözött föl. Gyorsan elhadarta, hogy mi járatban van, de a meghökkent ügyvédek alig volt ideje néhány magyarázó szó kiejtésére, a különös viselkedésű ember gyors ütemben elrobogott. Néhány perc múlva lélekszakadva vágatott vissza a kávéházi asztalhoz, amelynél még akkor is *Deutsch Izsó dr.* ült egyedül. A nem logaritmikus megfajtására berendezett koponyájú ember halálsápadtan dögögt, majd kiabálta:

— *A tárcám... az írományaim, a négyezer koronám!*

Ellopták! Meglopták! Killopták!

A megdöbbentő kijelentések után egy

ideig meredten bámult az ügyvédre. Azután így rebegé:

— *Maga a tolvaj! Maga lopja el!*

Deutsch Izsó dr. megigazitotta a szemüvegét:

— *Tessék?! —* kérdezte jelentőségteljesen.

Mielőtt azonban súlyt adhatott volna kijelentésének, a humorista ismét eltűnt, akárcsak a föld nyelte volna el. Tíz perc múlva két rendőrrel jelent meg a már ismert kávéházi asztalnál, akik természetesen fölvilágosították a gyanúsított a nevetséges vád képtelenségéről. A jöember azonban nem nyugodott meg a nem is létező négyezer korona irányában, hanem még melegben formálisan följelentette *Deutsch Izsó dr.-t a rendőrségen.*

A dologban pedig az a legszebb, hogy *Deutsch dr.-t* holnap délelőtt kihallgatja a rendőrség.

A gázgyári sztrájk.

Rettegés a fővárosban.

Katonák a munkások helyén.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 3

A gázgyári sztrájk nagy izgalomban tartotta ma a fővárost. A nap lement, a csillagok már feljöttek s a főváros utcáin még nem lobbant föl a láng a gázlámpákban. Csak tíz óra felé gyuladt ki ismét a főváros megszokott éjjeli ragyogása: az éjjeli órákban a nemzetközi szociáldemokrata munkások teljes győzelmével véget ért a sztrájk. A gázgyár igazgatósága elbocsátotta a három keresztény-szocialista munkást, mire a sztrájkolók még az éj folyamán munkába állottak, megszüntetvén a rettegést, amelyet ez a veszedelmes bérharc a fővárosi lakosság körében keltett. Érdekes szerepe volt különben ebben a sztrájkban a katonaságnak, amely helyettesíteni igyekezett a munkásokat.

Az első összejövetel.

A *júzeftvárosi* légszuszgyárban kitört sztrájk még mindig tart. A sztrájkoló munkások még az éjszaka folyamán kivonultak a városilgeti Zöld-vadászhoz címzett vendéglőben, ahol értekezletet tartottak és elhatározták, hogy mindaddig nem állnak munkába, amíg a keresztény-szocialista munkásokat el nem bocsátják a szolgálatból.

Ma reggel 6 órakor mintegy 50 munkásból álló csoport be akart vonulni a gyárba, hogy felvegyék a munkát. A sztrájkolók egy része, amely általában a gyár körül cirkált, megtámadták a dolgozni akarók csoportját, dorongokkal rontottak rájuk és kövekkel dobálták őket. Erre *Schmidt Ede* rendőrfelügyelő lovas és gyalogos rendőrökkel küldött a megtámadott munkások védelmére. A sztrájkolók a rendőröket is megtámadták. Mire a rendőrök széjjel kergették a zavargókat, az erőszakoskodók közül pedig tizenöt embert elfogtak. Ezeket bevitték a VIII. kerületi kapitányságra, ahol megindították ellenük a vizsgálatot.

Az ötven munkás bevonult a gyárba és megkezdették a munkát. Egész éjszaka utász-katonák tartották fenn az üzemet.

Terjed a sztrájk.

A váratlanul és nagy gyorsasággal kitört gázgyári sztrájk ma reggelre terjedt. A jőzsef-

városi telephez csatlakoztak a budai gyár munkásai. A gázgyár igazgatósága egész éjszaka, reggel 7 óráig együtt volt. Hét óra előtt érkezett az értesítés, hogy a Margit köruton levő budai gázgyár munkásai is kimondották a sztrájkot. A gyárnak 80 munkása van.

Ma reggel a váltásnál a nappali munkások zajongva fogadták, hogy az igazgatóság a gyár környékén és udvarán rendőröket helyezett el. Követelték a rendőrök eltávolítását. A munkásoknak ezt a kívánságát a gyár vezetősége nem teljesítette, mire a budai gyár 80 munkása is kimondotta a sztrájkot és kivonult a Zöld-vadászhoz címzett vendéglőben levő sztrájk-tanyára.

Munkások helyett katonák.

A budai gyár vezetősége azonnal értesítette a sztrájk terjedéséről a rendőrséget, amely viszont a térparancsnoksághoz fordult segítségért. A katonai hatóság egy szakasz utászkatont bocsátott a telep rendelkezésére. A gázgyárnak azokon a telepein, amelyek most munkás híján azütköznek, tehát a józsefvárosiban és a budalban, összesen öt század utász dolgozik.

A katonák kitűnően beválnak. A gázgyárak igazgatósága már nagyon régóta készült a sztrájkra. Nem éppen erre, mert a munkásoknak mai mozgalmára igazán nem számíthatott. A gázgyári munkások tudatában vannak annak, milyen nagy hatalom van a kezükben, hogy akkor borítanak sötétséget a városra, a mikor akarnak a ezzel a hatalmukkal élni is. Az igazgatóság minden pillanatban ki van annak téve, hogy a munkások ott hagyják. Az utászokat ezért kiképezték a gáze fejlesztés mester-ségében. Most úgy végzik a munkát, mintha mindig a gázgyárnak lettek volna az alkalmazottai.

Ha a ferencvárosi és a lipótvárosi gyárak munkásai is beszüntetik a munkát, a mi éppen nem kizárt dolog, Bécsből még öt század utászkatona érkezik társai segítségére. A térparancsnokság már intézkedett is ebben az ügyben, úgy, hogy az első távirati jelre az utászok elutaznak Bécsből. Zavarba az igazgatóság ilyenformán alig kerül. Még akkor sem, ha általános lesz a gázgyári sztrájk. A nagy gáztartóban még harminchat órára való tartalék-gáz van, amelyet addig, míg erre feltétlenül szükség nincs, míg a katonák el tudják látni a munkát, nem használnak föl. Estére tehát rendszeren kigyultak az utcai lámpák s a világításban nem volt fönnakadás.

A józsefvárosi gázgyárban ma reggel az egész éjszaka dolgozó utászokat az utász-ezred két új százada, amely teljes hadilétszámban vonult ki, váltotta föl. Parancsnokuk *Minkner* kapitány. Az utászok mellé a 86. gyalogezred egy századát osztották be *Csebecauer* kapitány vezetése alatt. Rajtuk kívül 36 gyalogos és 10 lovas rendőr ügyel a gyár környékén a rendre *Benczy* Tamás felügyelő vezetése alatt. Érdekes képet nyújt a gyár udvara. Ez udvaron táboroznak a katonák, míg az utászok egy része a gázometerek mellett dolgozik, más része szemet talicskáz. Az összes munkákat katonák végzik, pontosan, gyorsan. A gyár külső képe olyan, mintha ostromállapotban volna.

Nem tárgyalnak!

A sztrájk-tanyán ma délelőtt izgalmas élet uralkodott. Mintegy 400 munkás várta a gyár üzenetét. Ugyanis bizonyosra vették, hogy a gyár igazgatósága teljesíti a követeléseiket. Tíz óra tájban tényleg [telefonértesítés érkezett a sztrájk-tanyára, hogy az igazgatóság tárgyalni óhajt a munkások megbízottjaival. Erre *Smiedl* Lipót és *Tessársz* Károly vezetésével a

sztrájkolók három bizalmi férfia és a szaknás két kiküldöttje kiment a józsefvárosi gyárba. Itt azonban nem tudtak semmit a hívásról és a munkásvezetők be sem juthattak a gyárba.

Erre a sztrájkolók elhatározták, hogyha délig nem bocsátják el a keresztényszociálistákat, a ferencvárosi gyárban is kitör a sztrájk. A ferencvárosi munkások azonban kijelentették, hogy semmi körülmények között sem vállalnak szolidaritást.

Az igazgatóság egyébként elhatározta, hogy amennyiben a munkások a gyár vezetőségének nagyon méltányos feltételeit nem fogadják el, az összes sztrájkolókat elbocsátja.

— Végre is nem lehetünk játékszer a munkások kezében, — mondta az egyik igazgató. — Nem tűrhetjük, hogy folytonosan torkunkon tartsák a kést. A munkások nem akarják tűrni, hogy közülük nekünk is legyenek bizalmasaink. Mi csak a kellemetlen meglepetéseknek akarjuk elejét venni. Bizalmi embereink révén tudtuk meg a nagy szocialista mozgalmak alkalmával, hogy a szocialista pártvezetőség munkásainkat sztrájkra akarja bírni, hogy azoknak a lapoknak a megjelenését, amelyekkel nem bírtak megbirkózni, lehetetlenné tegyék. Gyors és erélyes intézkedéssel sikerült a sztrájknak elejét venni. A munkásoknak a bizalmi emberek elbocsátását célzó követeléseit nem teljesíthetjük.

A munkásokat elbocsájtották.

Az igazgatóság ma délig várta, hogy a munkások ismét fölvegyék a munkát. Minthogy ez nem történt meg, elhatározta, hogy az összes sztrájkolókat elbocsájtja a szolgálatból. Az elbocsájtottak munkakönyveiket a VIII. kerületi előljáróságon vehetik át.

Attól lehet tartani, hogy, ha a ferencvárosi gyárban, amely valamennyi között a legnagyobb, megkezdődik a sztrájk, az az összes munkások megrohanják a Tisza Kálmán-téren levő gyárat. Ennek a megakadályozására már minden intézkedést megtettek. Az összes kirendelt századok hadi létszámban vannak. Egy-egy század 210 emberből áll s minden egyes katona éles töltennyel van ellátva.

A józsefvárosi és a budai gyárak erődítményekhez hasonlóak. Az utászok munkájának védelmére egész ezred katonaság vonult ki, amely megszállva tartja a gyárakat és azok környékét. Minden kapunál ötöt szuronyos baka áll s a kőkerítések tövében husz-husz lépésenként szintén egy szuronyos katona vigyáz arra, hogy a munkások valahogyan be ne férkőzzenek a gyárba. Az udvarokon gulába rakott fegyverek mögött két-két század gyalogos várja a parancsot. A rendőrség *Schmidt* Ede felügyelő vezetésével ötven gyalogost és tizenöt lovast küldött a rend föntartására.

Általános sztrájk lesz.

A sztrájkvezetők kijelentették, hogy semmi esetre sem tesznek lépést a békéltetési tárgyalás megkezdésére. Ugyanigy gondolkodik a gyárigazgatóság is. *Schödel* igazgató kijelentette, hogy soha jogosulatlanabb és lelketlenebb sztrájk nem volt, mint a mostani. Ezért kizárt dolog, hogy a gyárigazgatóság bármilyen közeledő lépést tegyen. Ha a munkásoknak tetszik, szívesen belemegy az igazgatóság a tárgyalásokba, különben maga a gyárvezetőség semmi esetre sem kezdi azt meg. Elvégre az még sem járja, — mondotta *Schödel* — hogy a gyár teljesen ki legyen

szolgáltatva a szervezett munkásoknak, akiket ebben a mozgalomban tisztán csak személyi okok vezetnek. A gáztartályokba 36 órára való készlet van s ha ez elfogy, az utászok már annyira ki vannak képezve, hogy kellő mennyiségben fejleszthetik a gázt.

A szocialista pártvezetőségnek az igazgatóság álláspontjával szemben az a szándéka, hogy abban az esetben, ha a gázgyárban dolgozó elvtársak követeléseit nem teljesítik, az egész ország területére kimondják az általános sztrájkot.

A munkások győzelme.

Késő éjjeli távirat jelenti, hogy a gázgyári sztrájk az éj folyamán véget ért. Este hat órakor összeültek az igazgatóság és a munkások megbízottjai és három órán át tartó tanácskozás után létrejött a megállapodás. A három keresztény-szocialista munkást a gázgyár elbocsátotta. A munkások még az éj folyamán munkába álltak. A főváros utcái este féltízig sötétségben voltak, csak akkor gyújtották fel a lámpákat. A lámpagyújtók béremelési ügyével holnap foglalkozik a gázgyár igazgatósága.

TANÜGY.

(—) Magyar nyelv a román iskolában. A bajai közszépi elemi iskolában a napokban tartották meg az évfázó vizsgálatot. A növendékek, jobbara román gyermeknek, meglepő jártasságot tanúsítottak a magyar nyelvben, ami *Vatianu* András bajai gör. kel. román lelkész helyettes tanítónak az érdeme. Általában — mint tudósítónk írja — a vizsgán nagy számban megjelent szülők nagy meglepedéssel hallgattak, hogy gyermekeik a „Szülőföldem magyar hazám, Magyar huszár” és más hazafias dalokat énekelték s mind a 84 tanuló az irásban, olvasásban, számtanban, magyar nyelvben és román fordításban kifogastalanul felelt. Valamennyi szülő háliját fejezte ki a román ajku, de hazafias érzelmű derék tanítónak.

Zselénski és az új kormány.

A tulipán-mozgalom a főrendiházban.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 3

A főrendiházban ma kezdték meg és hamarosan be is fejezték a főrendek fölliratának tárgyalását. Mindössze két szó-noka volt a vitának: *Zselénski* Róbert gróf, aki nem helyeselte a cenzus nélküli szavazati jogot, az önálló vámterületet és a tulipán-mozgalmat, mint gazdasági akciót, — és *Wekerle* Sándor miniszterelnök, aki *Zselénski*vel szemben igyekezett a méltóságos Házat a kormány politikájának helyességéről meggyőzni.

Az ülésről az alábbi távirati tudósítást adjuk:

A főrendiház ma délután négy órakor *Dessewffy* Aurél gróf elnöklété alatt ülést tartott, amelyen tárgyalás alá vették a főrendek fölliratát.

Dessewffy Aurél gróf napirend előtt bejelentette, hogy *Bubics* Zsigmond kassai püspököt gondnokság alá helyezték és ezért ideiglenesen föl kellett függeszteni főrendi jogának gyakorlását.

Vigyázó Ferenc gróf jegyző ezután föllolvasta a főrendek fölliratát a király trónbeszédére.

Zselénski Róbert gróf kifejti, hogy a választól jog kérdésében határozott és precíz állást kell foglalni. O — az igazat megvallva —

bizonyos enyusnak a híve. A vám és kereskedelmi kérdésekben az a véleménye, hogy a gazdáknak nagy szükségük van a vámközösségre. A Duna—Tisza csatorna kiépítésénél sokkal fontosabbnak tartja a Duna és Tisza mellékfolyóinak szabályozását, mert ez az ország közgazdaságára sokkal hasznosabb lenne. Beszédének végén rátért a *tulipán-mozgalomra*, melyet nézete szerint a volt kormány alatt mint politikai mozgalmat lehetett helyeselni, de mint gazdasági akció *határozottan káros* és csak arra alkalmas, hogy Ausztria izgatott kedélyét még fokozottabban Magyarország ellen izgassa. Ilyen kisdéd játékokkal nem lehet gazdasági politikát csinálni. Bizalmatlansággal viseltetik ugyan a kormány iránt, de a föllíratot elfogadja.

Wekerle Sándor minisztereinek: Várta, hogy Zselénski gróf bizalmatlansággal viseltessék iránta, mert a gróf uszályhordozója volt az elmúlt korszak erőszakos politikájának. Ami a választói jogot illeti, úgy rámutat arra, hogy Magyarországon nemcsak az idő, hanem a viszonyok is köteleznek a választói jog kiterjesztésére. Magyarországon kétféle közvélemény van: az egyik a legális, amelyet a törvény felruház azzal, hogy a választásokban résztvegyen. A másik a nagy tömeg, amelynek választói joga nincs, amely azonban terrorizmusával még nagyobb hatással bír, mint a legális közvélemény és a legutolsó választáson is számos helyen az győzött. A kormánynak kötelessége ezt az állapotot megszüntetni és a választói reformmal elérni, hogy a nemzet közérzete és erkölcsi ereje jusson érvényre. Figyelmezteti Zselénskit, hogy néhány év előtt ő is híve volt az önálló vámterületnek, a csatorna-kérdésben pedig kijelenti, hogy a kormány a Duna—Tisza-csatorna építésével egyidejűleg a mellékfolyók szabályozási munkálatait is el fogja rendelni. A tulipán-mozgalomra megjegyzi, hogy agitációval nem lehet ipart fejleszteni, de mint társadalmi mozgalom, haszonnal járhat.

Zselénski Róbert gróf személyes kérdésben kijelenti, hogy harminc év előtt az önálló vámterület mellett volt, de akkor mások voltak a viszonyok. Nála a vámterületi kérdés nem volt dogma, hanem a viszonyokból folyt, mert akkor a buzát oda vihették, ahova akartuk.

Wekerle Sándor újból főszoval és kijelenti, hogy Zselénski mindent a *buza szempontjából* ítél meg. (Zajos derűtség.)

A Haz ezután egyhangulag elfogadta a föllíratot javaslatot.

IRODALOM ES MUVESZET.

A színház műsora:

Szerda: Koldusgróf, operett. Kornai Berta vendégfölléptével.
Csütörtök: Fecskefészek, operett. Kornai Berta vendégfölléptével.
Pentek: Csöppség, színmű. (Zóna előadás.)
Szombat: Gyöngyélet, bohózat Bemutató előadás.

* Kornai Berta — Nebántsvirág Az aradi tulipán-ünnepély vendégprimadonnája a *Nebántsvirág*-ban kezdte meg három napos aradi vendégszereplését. A színház nem volt valami zsúfolt, aminek oka bizonyára abban keresendő, hogy erre a szép zenéjű, de agyonjátzott operettre nem igen kíváncsi már az aradi közönség. Kornai Berta Danise szerepében kelletlenül is pajzánabban játszott s ha egy kis maliciát akarnánk belecusztatni ebbe a pár sornyi kritikába, akkor azt mondanók, hogy valami olyan brettliszerű hangulat vonult végig az egész estén. A szinkör nyári közönségének azonban tetszett az előadás így is, és ez a fő. A vendégművésznő szép virágcsokrot kapott tisztelgőtől. A többi szereplők közül kivált *Nyárai*,

aki sokszor megneveztette a közönséget. Holnap a Koldusgrófban, holnapután pedig a Fecskefészekben lép fel Kornai, s mivel e darabokban táncos szerepei vannak, bizonyára több lesz a sikere is a mainál.

* A föld körül. A hat kötetes munkából amit ezzel a címmel: „A föld körül” Gáspár Ferenc dr. írt, most jelent meg az első két kötet. Vaskos, majd hatszázoldalas könyv mindkettő. Emellett a sulyuk könnyű, a fűzés, a kötés mind erős, célszerű és modern. Lapjait forgatva, mindenekelőtt a kiadói izlés ölik az olvasó szemébe: a finom papír, a tökéletes nyomású illusztrációk, színes műlapok, a betűk eleganciája. A formára nyolcadret alakú két kötet az egész munka mintegy 1200 képéből bőven ad költséget, hogy a kiadók miképpen igyekeztek a szöveg használhatóságát helyénvaló és előkelő válogatott képekkel emelni. Szöveg és illusztráció pompás harmóniában olvad össze s ritka értékűvé teszi Gáspár Ferenc művészi tollal írt utleírását, amelyhez a legszerényebb igényű olvasó is hozzáférhet. Egyidejűleg ugyanis a két kötettel fűzetes kiadás indult meg. Kétheten lnt mérje elő egy egy fűzet ára 60 fillér. A fűzetes kiadásra előfizetni bármely könyvkereskedés útján lehet, vagy közvetlenül a kiadónál *Singer és Wolfner* könyvkereskedésében. (Budapest, Andrassy ut 10)

Gyilkosság az ügyvédi irodában.

(A kliens beszéje.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 3

A főváros egyik ügyvédi irodájában ma borzalmas gyilkosság történt. Egy elkeseredett kliens meggyilkolta az ügyvéd egyik segédjét, azután megszökött és csak este jelentkezett a rendőrségen. Az eset annál borzalmasabb, mert a gyilkosság áldozata csupán főnöke védelmében lépett föl. Mint fővárosi hivatalnok, délutáni foglalkozáskép fogadta el az ügyvéd mellett az állását, hogy csekély mellékjövedelemhez jusson.

Az eset részletei a következők:

Maár János cipésmester hosszabb ideig állott mint portás a *Kereskedelmi Bank* szolgálatában. Valami szabálytalanságból kifolyólag a bank a múlt évben elbocsátotta állásából. Már erre ügyvédje, *Dushegyi Lajos* dr. útján kártérítési pert indított a bank ellen. A per rosszul végződött. Maár keresetét úgy a törvényszék, mint a kir. tábla elutasította. Maár ekkor arra kérte ügyvédjét, hogy adjon be perújítási kérvényt. *Dushegyi* dr. azonban hiábavalónak látta ezt, mert a két egybehangzó ítélet után kevés remény volt a per megnyerésére.

Maár ma ismét főnjárt ügyvédjének Váci körút 55. szám alatt levő lakásán és ismételtén kérte a perújításra. Minthogy az ügyvéd megtagadta azt, Maár perlekedni kezdett és súlyos sértésekkel illette az ügyvédet. *Dushegyi* dr. erre parancsot adott segédeknek, hogy tuskolják ki az irodából a feldühödt embert. A segédek ki is vitték Maárt, azután visszamentek az irodába. Csak *Cserepes Gyula* fővárosi állami anyakönyvvezető helyettes maradt künn az előszobában és tovább dulakodott Maárral. Ekkor történt a gyilkosság.

Dulakodás közben Maár hirtelenül előrántott egy hatlövetű revolvert és azzal háromszor *Cserepesre* ölt. Az egyik golyó szívében találta a szerencsétlen embert, aki összerogyott és meghalt.

A gyilkosság után Maár lefutott a lépcsőn és egy villamosra ugorva, elmenekült. Este kilenc órakor azonban megjelent a rendőrségen, ahol úgy adta elő a dolgot, mintha a gyilkosságot azért követte volna el, mert élete veszedelemben forgott. A rendőrség azt hiszi, hogy Maár elméje megháborodott.

HIREK.

Herunter mit der Nase!

Arad, július 3

Néhai való jó Pulszky Ferencel történt meg a Bach-korszakban, hogy a nagyorru férfit, aki politikai szereplése miatt kénytelen volt áruházban bujdosni, a rendőrség kezébe esett. Bevitték a rendőrfogalmazóhoz, aki mindenekelőtt levettette vele az alszakállát, azután az álhaját, az álbajuszát, az álszeplőit, végül pedig ráordított a tekintélyes orral megáldott emberre:

— Herunter mit der Nase!

A derék beamter ugyanis azt hitte, hogy a nagy orr sem valódi.

A napokban egymásután jöttek napvilágra a sajtóbotrányok. Legelsőbb a fiemei kormányzó beiktatásánál történt, hogy néhány ur, aki ujságírónak vallotta magát, megszarolta az új kormányzót, még pedig alaposan. Allitól meg azok a bizonyos ezüstkanalak is eltűntek. Azért mondjuk, hogy állitól, mert a fiemei kormányzó tegnap már tagadta, hogy az egész eset megtörtént volna. Tagadja, valószínűleg azért, mert kissé furcsa história, hogy a magyar állam egyik első méltósága pénzt, hitvány pénzt ad azért, hogy kidicsérjék az ujságokban. Pénzt, hogy kiváló képességei a világ tudomására jussanak. Pénzt, a melyért népszerűséget vásárolhat mázsaszámra.

Ez azonban nem mentség azokra a „hírlapírókra” nézve, akiket a legkisebb riporter sem ismer el kollegájának, mert aki zsarol, az nem hírlapíró, az gazember.

Azután ma kiderült, hogy a nemzeti demokratizmus és a közéleti tisztaság elvét valló kormány a Független Magyarország című napilapnak 50 ezer koronát fizetett ugyanolyan intenciókból, mint Nákó Sándor gróf. Részben hallgatásért, részben azért, hogy beszéljen az ujság.

Két eset egymás után: épen elegendő, hogy akik a hírlapírókat kisebbíteni szeretik, azok általánosítsák a véleményüket. Ez a vélemény tudvalevőleg abban konkludál, hogy az ujságíróról le kell kaparni az erkölcsbirót és előtte áll a csirkefogó. Le a Cátók álarcával! Es legyen bár százszor tisztességes, százszor tisztakezü az ujságíró, a nagy általánosítók reájuk kiáltják: Herunter mit der Nase! Le a tisztesség álcájával!

Védekezésünk nincsen, csupán az öntudatunkban. Magát piszkolja be, aki a tisztességes sajtóra sarat dob. Ámbár a példaszó szerint: *calumniare audacter!* — valami majdcsak megragad.

Es ezek az esetek, melyek gyors egymásutánban kerültek a piacra s amelyekben a sajtó parazitáin kívül csunya szerep jutott egy állami méltóságnak s a magyar kormánynak is, — ezek az esetek a „tisztult közélet”, a purifikált fórum korszakában történtek. Oh patyolat, pirulj el ettől a tisztaságtól!

— **Goluchovski védi a hármasszövetséget.** Bécsből táviratozzák: Az osztrák delegációban ma folytatták a külügyminiszterium költségvetésének tárgyalását. *Goluchovski* gróf külügyminiszter, tekintettel mindkét delegáció előtt tett kijelentéseire, szükségtelenné tartja, hogy politikáját újból védelmezze. Mi haszna volna, — ugymond — ha megcáfolná azt, amit a hármasszövetség ellen felhoztak és bebizonyítaná, hogy az állami kiadások még nagyobbak volnának, ha más szövetséges viszony, vagy szövetséges viszony egyáltalán nem állana fenn. Ismétli, hogy minden szövetséggel kockázat jár, de ez a kockázat nem egyoldalú.

— **Az aradi mandátum.** Ismeretes, hogy *Barabás Béla* legutóbb több ízben — így japunk egyik munkatársa előtt is — kijelentette, hogy nem várja be Budapesten való megválasztását, hanem a delegáció záróülése után rögtön lemond az aradi mandátumról. Mint-hogy a delegáció, melynek utolsó ülésén *Barabás Béla* mint alelnök elnökölni fog, csak a hét végén fejezi be tárgyalásait, az aradi mandátumról való lemondás is legkorábban szombaton történhetik meg. Amint *Avarffy Imre* dr., az aradi függetlenségi párt ügyeit intéző társelnök közvette, vagy közvetlenül *Barabás* lemondásáról értesül, még a jövő hét derekára értekezletre hívja össze a végrehajtó bizottság tagjait, hogy határozzanak az aradi kerület jelölése dolgában. Vasárnap — mint velünk ma tudatják — nem lesz még ülés.

— **Vörös László a New-York biztosító igazgatója.** A *Pesti Napló* tegnap azt írta, hogy *Vörös László* volt kereskedelmi minisztert a *Newyork* amerikai biztosító intézet párisi vezérigynökségének igazgatójává nevezték ki. Ma azt írja a P. N., hogy az a hír helyreigazításra szorul, amennyiben *Vörös László*t nem a párisi, hanem a *budapesti* fiókgazgatóság vezetőjévé szemelték ki. A *Newyork* biztosító társaság amerikai igazgatósága ugyanis reorganizálni akarja ezt a sok világon átvergődött intézetet, melynek botránykrónikáját nem éppen a leghízelgőbb formában egy hivatalos bizottság állította össze. A magyarországi fiókból külön fiókgazgatóságot akarnak szervezni, melynek ügyeit egy újonnan alakítandó igazgatótanács intézné, *Vörös László*val az élén, aki a legutóbbi párisi tartózkodása miatt erre nézve meg is állapodott a newyorki központ Párisban időzött igazgatójával. Az újjászervezés munkálatait az ősszel kezdik meg.

— **A főpénztáros fizetése.** Az *Urbányi Béla* nyugalomba vonulásával megüresedett főpénztárosi állásra a tanács a törvényhatóság megbízása folytán (udvalovőleg pályázatot ír ki. A pályázat kiírásával kapcsolatosan *Institúris Kálmán* polgármester — mint értesülünk — azzal az indítvánnyal lép a legközelebbi közgyűlés elé, hogy a főpénztáros fizetését szállítsák le. A polgármester indítványáról ma szótében beszéltek törvényhatósági körökben és nem a leghízelgőbb megjegyzésekkel illették a tervet. Minden városatya megegyezik abban, hogy a városnak mindenekeiért arra kell törekednie, hogy a főpénztáros át mennél jobban fizesse. Hiszen éppen a legutóbbi esetekből tanulhatta volna meg a tanács, hogy kis fizetésű hivatalnokra nem lehet nyugodt lélekkel rábízni a köztárgyat. Aki a megélhetés nehézségeivel küzd, azt könnyen kísértésbe viszi a csábító alkalom. Hivatalokban, bankoknál és cégeknél mindenütt az egész világon az a törekvés, hogy lehetőleg jól fizessék a pénzkezelő embereket, mert ez a legelső és legfőbb biztosítéka a hű kezelésnek. Nálunk ezt is

fordítva köpzelik. Ugy értesülünk azonban, hogy a polgármester terve csak terv marad, mert a törvényhatóság nem lesz hajlandó elfogadni az indítványt. Ha fizetésleszállításról szó lehetne a városnál, akkor semmi esetre se a főpénztárosnál kellene kezdeni.

— **Az izr. hitközség alakuló közgyűlése.** Az aradi izr. hitközség ma este hat órakor tartotta alakuló közgyűlését a Szentpéter-téri iskola dísztermében, ahol a képviselőtestület tagjai csaknem teljes számmal megjelentek. Az ülés elején *Tolnai János* dr. választási elnök főelővasta a választási eljárásról fölvetett jegyzőkönyvet és megállapította, hogy a választás ellen senki sem emelt kifogást, amiért is az alapszabályok értelmében a képviselőtestület megalakulhat. Azután átadta a jegyzőkönyvet az új elnöknek, *Nemess Zsigmond* dr. nak, aki erre az ülést megnyitotta. *Nemess* dr. hosszabb beszédben, részletesen előadta az új előjáróság legközelebbi munkarendjét, amit a hallgatóság zejes tapsal és éljenzéssel fogadott. Ugyancsak ez alkalommal tartotta meg általános helyeslés közben székfoglaló beszédét *Ottenberg Tivadar*, az újonnan megválasztott elnökhelyettes, mire *Somogyi Gyula* dr. a képviselőtestület ragaszkodásának adott kifejezést és kijelentette, hogy ilyen vezetőket örömmel készek követni. Ezek után megalakították a bizottságokat. Az iskolaszéki elnök ismét *Somogyi Gyula* dr. lett.

— **Az orosz forradalom.** Berlin-ből sürgönyzik: Orosz körökből jelentik, hogy *Osten-Sacken* gróf, a berlini orosz nagykövet Pétervárról azt az értesítést kapta, hogy a cár mielőbb találkozni kíván vele. A gróf meghívásának igen nagy politikai jelentőséget tulajdonítanak.

Pétervár, július 3. *Stackelberg* báró testőrkapitányt és még 24 testőrtisztet lefokozták és letartóztattak, mert a birodalmi дума iránt való szimpátiáikat nyíltan kifejezték. Számos gárdatiszt megszökött.

Pétervár, július 3. A Preobresanski-ezred első zászlóaljának elkísérése után a cár megjelent a Krasnojoeszelóban viszsamaradt két zászlóaljnál. A cár rendkívül izgatottan lépett el a két zászlóalj előtt és azután kijelentette, hogy soha sem fogja többé fölvenni az ezred egyenruháját.

Pétervár, július 3. Az orosz kormány értesítést kapott arról, hogy Angliából Finnországon át két millió rubel értékű dinamitot és fegyvert indítottak utnak. Ez az oka annak, hogy az orosz kormány az egész finn partot ostromzár alá vette.

— **Párbajok Barabás mandátuma miatt.** Budapest-ről sürgönyzik: A VII. ker. függetlenségi pártkör vasárnapi gyűlésén, mely *Barabás Béla*t újra a kerület képviselőjévé jelölte, *Ghillányi Imre* fővárosi tanárnak heves összetűzése volt *Szerdahelyi* Henrik állatorvossal. *Ghillányi* provokáltatta *Szerdahelyi*t. A két fél segédei ma délután találkoztak párbajfeltételek megállapítása végett. *Szerdahelyi* pedig provokáltatta *Földes* Gyulát is, a VII. kerületi függetlenségi párt elnökét egy esti lapban tegnap megjelent nyilatkozata miatt, melyet magára nézve sértőnek talált.

— **Achim András vezércikke.** *Achim* András békécsabai képviselőnek *Paraszti Újság* címen lapja van. *Achim* ur, mióta képviselő, szörnyű műveltségre tett szert, aminek bizonyossága az a kacskaringós körmondat is, amelylyel a lapja legutóbbi számában írt vezércikkét kezdte. A gyönyörű mondat így hangzik:

Azok a tulipántos honhazaffyakká vedlett nagygazdák, ezer, tízezer és százezer holdasok, népvért szípolozó és rabigát vonó dédapáink

zsrján ezer év óta hízó, nemzetiszínű festékekkel bemázolt cimeres embernyuzó milliomosok, akik a munkásnép nyomorának okozói, rettegve saját önmaguktól kovácsolt, jól megérdemelt és nem is oly túl messze jövő, biztosan bekövetkezendő szervezett munkásnép elodázhatatlan diadalától, az ök évezredes gazságaik felett fogvacogva bujnak a mi vérünkben kitérített és a mi rabszolga leányaink munkától feltörött keze által himzett selyempaplanjaik alá minden este és velük született embertelen becstelenségük tudata szülte rémes hallucináció által iszonyúan sápadtra festett pófával ugranak ki pokollá vált kígyófészkekhez hasonló drága brüsszeli csipkékkel díszített nyoszolyájukból minden reggel és a sikító verki-láda hangján hívják gaz pribékeiket, kasznárjaikat, ziháló s behorpadt meliél kérdezik nyűszörögve s percnként megismételve: lesz-e ó édes kasznár ur, lesz-e arató-osztrájk?

— **Gyilkosság a kopáncsi pusztán.** Rémes gyilkosság színhelye volt az éjjel a makói püspöki uradalom nagykopáncsi pusztája. Reggel a munkások egy buzátblában vértócsában fekvő egy férfi holttestére bukkantak. A holttesten első tekintetre meg volt állapítható, hogy gyilkosság áldozata, amely egy *Kasszaszúrás* következménye. A kasza a testet teljesen keresztül furta. Az esetet rögtön bejelentették a hatóságnak, amely még megállapította, hogy az áldozat *Mungyán Márton* tótkomlósi napszamos. A gyilkos kézrekerítésére a legszélesebb körű nyomozást indították meg.

— **A makói törvényszék.** A makói törvényszék ügye ismét megfordult Makó város legutóbbi közgyűlésén. A városi tanács azt javasolta, hogy a törvényszék felállítására kérvényezzen a város és a kérvényt saját költségén 50 tagú küldöttség vigye az igazságügyminiszterhez. A tanács javaslatát a közgyűlés elfogadta. A küldöttség, amelyet *Justh Gyula* házelnök fog *Polónyi Géza* igazságügyminiszternek bemutatni, a jövő héten utazik fel Budapestre.

— **Maradt itthon kettő-három nyomorult...** Tegnap Zsolnáról jelentették, hogy ott az utolsó soros és szomorú eredménnyel járt, a hadkötelesek nagy része Amerikába vándorolt ki, a másik része pedig nagyon csenévész. Az előállottak közül sokan 110—120 cm. magasak. Ma *Turóczenmárton*-ból jelentik, hogy az ideai sorozások Turóc megyében is rendkívül kedvezőtlen eredményűek. A hadkötelesek fele jobbra Amerikába vándorolt, másik része pedig alkalmatlan a szolgálatra.

— **Fényes Kálmán lemondott az ügyvédségről.** Arad egyik régi és ismert nevű fiskálisa: *Fényes Kálmán* dr., kinek anyagi ügyei hetek óta közbeszéd tárgyát képezik s aki ellen csőd-kérvény is volt a bíróságnál: ma önként letette az ügyvédi gyakorlatot s irodájának gondnoka lett az a fiatal ügyvéd, kit pár hét előtt társul fogadott. A kamara hivatalosan így közli ezt a változást:

Az aradi ügyvédi kamara közli, hogy dr. *Fényes Kálmán* aradi ügyvédet önkéntes lemondása alapján az ügyvédi lajstromból törölte és irodája részére gondnokul dr. *Vadász Ármin* aradi ügyvédet rendelte ki.

— **Hortobágyon minden megsemmisült.** A Hortobágyon egy hét óta szabadon garázdálkodik a marokkói sáska. Mint a fergeteg, úgy szökve a magasba a veszedelmes rovar s ellepi a még érintetlen kevés területet. Alig van már hely, hol a sáska falánksága ne vitt volna iszonyatos pusztítást véghez. A sáska had azóta, hogy az irtás befejeződött, mindenfelé elterjedt, nemcsak a legelőt, hanem a házak födelét, buzáföldeket is ellepte. A pusztítás méreteiből fogalmat alkothat az ember akkor, ha megtudja, hogy a hor-

tobágyi csárdás és biztosi hivatal megművelt buzaföldjén mindent megemésztett a sáskaraj. Aratásról szólni sem lehet, mert a kalászokat felfalta az éhes rovar. A háztetők nádját kezdte most ki a sáska. Szinte hihetetlen, hogy mi mindent fel tud talni a rengeteg pusztító állat. Kovács József, Debrecen polgármestere a Hortobágy teljes pusztulásáról táviratilag tett jelentést a földmívelési miniszternek és kérte, hogy lehetőleg a legrövidebb idő alatt intézkedjék a veszedelem meggátolása iránt. Szakemberek véleménye szerint nincs más hátra, minthogy a pusztát az idén teljesen át kell adni a megsemmisülésnek. Ha a sáska romboló munkájára tápot nem kap, tova repül. Hihetőleg ez a veszedelem észre fogja téríteni azokat az embereket, akik a Hortobágy hasznosításának kérdését ellenséges indúttal kezelik. A sáska ellen örök időre csak úgy lehet védekezni, ha a hasznosítással a pusztát felszántják.

— **Házvétel.** Steiner József aradi műépítész megvásárolta a Ferdinánd- és Széchényi-utcák sarkán levő volt Pásztor-féle házat, mely utóbb az *Aradi Első Takarékpénztár* tulajdonát képezte.

— **A szegedi honvédszenekar Aradon.** A szegedi teljes honvédszenekar, karmesterének vezetésével ma Aradra érkezett és a Központi Szálloda kerthelyiségében kiűnő műszorral hangversenyt adott Holnap, szerdán megismétlik a hangversenyt. Belépő-díj 60 fillér.

— **Új rend a postán.** Az aradi postafőnök közli: A kereskedelemügyi miniszter folyó évi július hó 1. napjától kezdve a küldemények feladására nézve a következő eljárást állapította meg, nevezetesen: ha az egyszerre feladásra kerülő ajánlott levelek, értékű küldemények és csomagok darabzáma ötnél, a szállítóleveleké háromnál több azok feladása a posta-hivatal által díjtalanul kiadandó feladójegyzék című nyomtatványon bírva eszközölendő, melyről a feladó (az értékű küldeményekről kizárólag tintával) másolatot állít ki. Az átvételt a postatisztviselő az eredeti jegyzéken ismeri el, míg a színtán a fől által kiállítandó másolat a felvevő könyv mellékleteként a postahivatalnál marad.

— **Birtokcsere.** Az aradi törvényszék telorkönyvében a múlt héten a következő birtokváltásokat jegyezték be: Papp Ferenc és neje Szénássy Etelka eladják az aradi 2441. sz. tjkvben felvett pernyáva legelő-sor 34. sz. házat 1000 koronáért özv. Petriia Lázárné Florea Floricának. Sárosi Vida István és neje Balcsó Mariska eladják az aradi 86. sz. tjkvben felvett Lövész-utcában fekvő üres telket 2380 koronáért Vlatt Istvánnak. — Tenczlinger Károly és neje Barcza Mária eladják az aradi 7012. sz. tjkvben felvett Kasza utca 37. sz. házat 5000 koronáért Hüger János és neje Wild Etelkának. — Özv. Balcsó Antalné Ruzs Katalin és tulajdonostársai eladják aradi 436. sz. tjkvben felvett Kossuth-utca 48. sz. házat 18800 koronáért Barhienszky József és neje Focht Magdolnának. — Joanovits Julcsa eladja az aradi 611. sz. tjkvben felvett Kiskarika-utca 6. sz. házat 5600 koronáért Viosák Antal és neje Hoffmann Matildnak. — Wild Jánosné Relsz Mária eladja az aradi 3640. sz. tjkvben felvett belváros alsó-molnár-utca 10. számú házat 7000 koronáért Stoll Bélának. — Arzenov Györgyné Atyim Olga eladja az aradi 2968. sz. tjkvben felvett Szenttamás dűlőben fekvő ingatlant 950 koronáért Csete Antal és neje Török Eszternek. — Theisz Miklós eladja az aradi 4996. számú tjkvben felvett Nyomásközi 6 hold 940 □ öl szántót 8000 koronáért Puterly Giganak.

— **Rövid hírek.** Az aradi ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy Nagy Ignác dr. hátszegi ügyvédet elhalálozás folytán lajstromából törölte s irodája részére Deák Lajos dr. hátszegi ügyvédet rendelte ki gondnokul. — **Dobsch** Ferenc nagylaki plébános e hónapban fogja lelkészkedésének 25 éves évfordulóját megünnepelni. A plébános tiszteletére ünnepeket rendez a lelkészi kar és Nagylak község. — **Farkas** Juon kisperegi földműves tegnap szerelmi bánatában felakasztotta magát.

— **Bolhák,** svábok, poloskák legbiztosabb pusztító szere Vojtek és Weisznel Aradon. 112

Nyári divat.

(Párisi levél.)

Páris, július 1.

Egy pár nagyon szép és tetszetős ruhát láttam, amely tekintettel az időjárásra, beillik ez idei „nyári“ ruhának is. Legelsőbbben is leltek egy világoskék posztóból készültet. A derekat két keskeny applikációs hajtóka díszíti, amely elhuzódik a csipke-ujjakra is. Hozzá jockey szerű zeke, amelyet egyes posztópántokból képezett kockák díszítenek, ami mellékesen megjegyezem, igen kedves újságja a divatnak. Fehér linon plissés mellény, nagy, fekete selyem gombdísszel. Ugyanilyen gombok díszítik a szoknya elejét is. A nagyon szép párisi hölgy, aki ezt a ruhát viselte, világoskék szalmakalapot tett fel hozzá, szürke tolldísszel. Hölgyeink nagyon kedveik mostanában az ilyen színű s természetes gondórságú tollat.

Nagyon egyszerű és előkelő volt a következő ponzs ruha: A szoknya eleje s hátulja két szembe rakott ráncot képezett, amely ha szétnyílik, dus plissét mutatott. Ugyancsak ponzsiból volt a bolero is, amely a valenzieni csipkéből készült bluzt takarta. A bolero jancán-kék keskeny zsinórral van szegélyezve és piszomány gyűrűkben végződik, amelyekbe fekete szalag van fűzve. El se lehet képzelni sikesebbet ennél a fekete szalagnál ehhez a színhez. A kalap is csak olyan szép volt. Eperszínű száma, galagonya virágból, nefelejtsből és gyöngyvirágból kötött bokréta dísszel. A bokréta mellé még egy ugyancsak japánkék szalagcsokor volt tűzve.

A kék és fehércsikós finom selyemgáz ruhát sem akarom elhallgatni, amelyet egyik mindig elegans hölgyünk viselt. A szoknya alját kék kínai crép pántok díszítették; ugyanilyen pántok ugyi voltak alkalmazva a derékon, hogy bolero formát képeztek. A fehér szalmakalapot marabu-toll díszítette. Egy majdnem fehér, csipkebetétes túll ruhára hosszú fekete tafota köpenyt láttam borítva. Ez a köpeny a dus velencei csipkebetéttel igazán fejedelmi módon hatott. A cseresznyepiros szalmakalapot nyíló mákvirág díszítette.

A linon és muszlin ruhákról hallgatok, mert még most sem tartom időszerűeknek, lévén az időjárás olyan, mintha április tévedt volna a kánikulába. Éppen csak az az egy előnyük van, hogy indokoltakká teszik a csudaszép köpenyeket. Láttam egy „kaki“ színűt, amely szürke selyemmel volt bélelve, modhatom, hogy gyönyörű volt. Egy másik zöld tafotából készült s a formája megmutatta az igazi párisi sikket.

A sok szebbnél-szebb napernyő közt is feltűnik a selyem muszlinból készült ernyő, fehér gyöngyház fogantyúval.

Hogy el ne felejtsem: soha sem volt még olyan nagy a fényűzés illatszerekben, mint most. Még pedig a virágból készült illatokat kedveljük. Társaságban, ahol több hölgy van együtt, a tavasz s nyár minden virágja mintha együtt lenne.

A minap láttam a Boisban egyik művésznőket, rövid, világoskék serge ruhában. A plissés szoknyát fekete selyem öv szorította a derékhoz. Jockey ujjak, amelyek folytatása a csipke-ujj.

Az angol ruha, párisi kivitelben, mégis csak a legkedveltebb viselete az igazán előkelő világnak. Síkkes és szép viselet s bár kissé drága, de a férfieknek még sincs okuk a zugolódásra, mert tartós és nincs annyira aláveteve a divat szeszélyeinek, mint a sok csipkés, szalagos ruhának nevezett lehetett.

Yvette.

kor tartandó közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak:

1. Polgármester június havi jelentése. — 2. Arad sz. kir. város kereskedő tanácskollá bizottságának jelentése az 1906—1907. iskolai évre megállapított költségelirányzat tárgyában. — 3. Borsodvármegye felirata az ország katonai és egyéb térképeinek a haza területén a felelős magyar kormány ellenőrzése a'tt való készíttelése tárgyában. — 4. Polgármester előterjesztése a kereskedő tanácskollá bizottságha megüresedett hely betöltése tárgyában. — 5. Tenczlinger Károly aradi lakos kérvénye az egyfogatu bérkocsiknak négygyel való szaporítása tárgyában. — 6. Lukácsy Lajos törvh. bizottsági tag felebbezése a terhes szekerekkel való közlekedés tárgyában alkotandó szabályrendelet iránt beadott kérvényére hozott tanácsi határozat ellen. — 7. Micalaka község kérvénye a Radnai ut végéről a város határáig gyalogut építése iránt. — 8. Heffmann Sándor és Moskovitz Zsigmond kérvénye a városi szin- és bérházépületben bérelt üzlethelyiségek bérlétének meghosszabbítása iránt. — 9. Varga Jakab vár. pócotartány tisztító vállalkozónak kérvénye a város részére teljesítendő munkák díjazása iránt. — 10. A tanács jelentése Bolyos Istvánnal a pesti dűlőbeli 4 hold és 540 négyzet öl föld haszonbérletének meghosszabbítására vonatkozólag kötött szerződésnek meghosszabbítása tárgyában. — 11. A tanács je entése sürgős szükségletek fedezése céljából a szennyviz csatorna alapból 40000 koronának kölcsönvétele tárgyában. — 12. A tanács jelentése Urbányi Béláné kegydíj utalványozása iránti kérvénye tárgyában. — 13. a tanács előterjesztése az ingatlan közös birtokosok II. oszt. kereseti adójának kivetésénél a pénzügyminiszter 97288—897. számú rendeletének hatályon kívül helyezése érdekében a törvényhozáshoz felterjesztés intézése iránt. — 14. A tanács jelentése az Illés utcai iskola építési költségeinek fedezésére 9050 koronának az árvaház alapból lett kölcsönvétele tárgyában.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Uj-aradi heti gabonavásár.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától —

Uj-Arad, július 3.

Országszerte folynak az aratások, melyekre kedvező idő jár. Nincs olyan meleg, hogy a munkások ne bírának dolgozni, jóllehet, sok helyütt az aratok bérharcba léptek, s ily módon támasztottak előre nem látott akadályt a termések gyors beszállítása elő.

Az eredményről — a zabot kivéve — kedvező hírek érkeznek, noha a buza között sok a dől.

A gabonaüzlet irányzata a jó termés hírének hatása alatt áll és lanyha.

Elkelt a mai hetipiacon:

300—310 mm. buza 15 00—15 20.

100—120 mm. tengeri 13 40—13 60

Névl. jegyzés új árpa 10 40—10 40

” ” rozs 12 00—12 00.

” ” zab 14 50—14 50.

— **Bécsi vágómarhavásár.** Bécs, július 2. A

mai vásárra felhajtottak 3095 magyarországi, 562 galíciai és 699 németországi, összesen 4356 darab marhat, melyek között 3108 ökör, 610 bika, 406 tehén, 232 bivaly volt. A vásáron kívül felhajtottak 594 darabot. A múlt hetihez képest 850 darabbal kevesebbet hajtottak fel s ezért a vásár nagyon énk és az irányzat szilárd volt. Elsőrendű ökrök ára 1—2, a gyengébbeké 2 koronával emelkedett.

Jegyezték:

Magyar hizott ökör 68—76 K., kivét. 80—82 K., másodrendű — K., harmadrendű — K., galíciai hizott 72—83 K., elsőrendű 90—90 K., német legjobb minőségű 90—91 K., hizott ökrök 70—84 K., másodrendű — K., harmadrendű — K., parasztökrök — K., bikák 56—85 K., kivételesen — K., tehének 56—85. Bivalyok 50—62 K. Minden élősúlyban métermázsanként fogyasztási adó nélkül.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Július 3. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül súlyban 112—114 fillérig; Öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 113—119 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 121—123 fillérig; fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 123—124 fillérig.

VÁROS ÉS MEGYE.

Aradváros közgyűlése.

— A tárgysorozat. —

Sorrendje az Aradváros törvényhatósági bizottsága által július hó 11 én délután 4 óra-

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 3.

Amerika 1/4 olcsóbb. Malmok tartózkodók. Kevés forgalom mellett elkelt néhány ezer méterháza buza 10-15 fillérrel olcsóbb áron.

Az árak 50 kilónként számítva:

Déli tőzsde.

Buza októberre	7.58—7.59
Rozs októberre	7.87—7.88
Zab októberre	6.45—6.46
Tengeri júliusra	6.19—6.20
Új tengeri 1907-re	5.58—5.59
Áprilisi buza 1907-re	6.43—6.44

Zárul 5 órakor

Buza októberre	7.55—7.56
Rozs októberre	7.83—7.84
Zab októberre	6.42—6.43
Tengeri júliusra	6.08—6.09
Új tengeri 1907-re	5.58—5.59
Áprilisi buza 1907-re	6.48—6.49

Irányzat lanya.

Zárul 5 órakor

Osztrák hitelrészvény	668.25
Magyar hitelrészvény	805.50
Leszámitóbank részvény	590.50
Rima-Murányi vasút részvény	571.50
Osztrák-magyar államvasút részvény	672.50
Közuti vasút	583.—
Városi villamos vasút részvény	320.—
Erzsébet szanatórium sorsjegy pénzben	8.50
Erzsébet szanatórium sorsjegy árúban	9.50

CSARNOK.

Az elmaradt kaland.

Irtá: Peterdi Sándor.

A miniszteri tanácsos ur meglegedetten dörzsölte kezét. Fűtúrészve járt-kelet a szobában, majd halkán dudorászott, néha-néha odakacsintott az íróasztalra, melyen az éppen most érkezett kis rózsaszínű levélke feküdt, mint egy illatos rózsaszirm, a melyet pajkos szellő dobott oda.

— Végre! — sóhajtott a méltóságos ur azután vidáman, mosolygó ábrázattal ismét megregetni kezdte a szobát. A mint pedig a nagy, földig érő aranyozott tükör előtt állt, megállt és kedvtelével szemlélgette magát a ragyogó, sima üvegben. Volt reá oka. Elegáns termete, egészségtől szinte duzzadó megjelenése, választékos öltözködése, a fiatalos színek bizonyára letagadtak korából néhány évet, a miben még könnyed, ruganyos járása is segítségére volt.

A nagy nőbarát, a ki mindig csak az asszonyok körül forgolódott, minden gondolata a nő volt és egy egy kis kaland egészen felvillanyozta, szüksége volt erre a megnyerő, biztató külsőre.

Most is légyottról volt szó.

— Meddig, de meddig makacszkodott a kicsi, míg végre hajlandó elfogadni — nevetett a méltóságos ur. Hiszen én tudtam, hogy ez lesz a vége, csak a kicsike érdekesebbé, kíváncsabbá akarta magát tenni. No de se baj! A fő, hogy már hajladozik felém. Nagyon kedves! Aranyos kis jószág! Olyan fürge, virganc, mint az a tengeri hal, amelynek, ha az ember a közelébe ér, villanyos ütést érez. Vagy az nem tengeri hal? Hát bánom is én!

Azzal a tanácsos ur folytatta séáját, majd ismét megállt. Gondolkodott.

— Rendben van — társalgott önmagával. Ugyes beosztással mindenre jut idő. Mégis jó, ha az ember szabad, független és csak becses énjével van dolga. Azt a kegyelmes minisztert nekem tulajdonképen aranyba kellene foglaltatnom!

Az a miniszter, akire Monori Lajos oly hálaival és elismeréssel gondolt, az küldte őt nyugdíjba ez előtt mintegy két évvel. Az egyik előző ugyanis valami nagy boldogságot írt bele az egyik ügyiratba, a melyet Monori — igazán szokása ellenére — olvastatlanul aláírt és a miniszter elé terjesztett. A miniszter — ilyen az ördög játéka! — aki különben is szörzsáhnasogató embert volt, éppen ezt az ügyiratot nem olvasta el és így majdnem országos botrány keletkezett. Egy hét múlva Monori — alig negyvenöt éves korában — nyugdíjba ment. De hát nem sokat tördődött vele. Szép vagyona volt, tekintélyes nyugdíja: szabadon élhette világát. Özvegy ember volt, mert felesége ez előtt há-

rom évvel meghalt és a tanácsos úrnak csak egy leánygyermek maradt, Flórika. Monori il lendően meggyászolta vagy két-három hónapig a feleségét, a sírjára szép márványoszlopot emeltetett, a melyre aranyozott betűkkel rekvésztette, hogy azt a gyászoló férj állíttatta a feledhetetlen feleség örök emlékének, a leány mellé egy nevelőnőt fogadott s így elrendezvén mindent, imét felkereste a vidám társaságokat, hogy kissé megvigasztalódjék.

Ez hamar és könnyen sikerült. Galáns kalandjainak se szeri, se száma nem volt, amit különben íróasztala is elárult, amelyen szép sorjában állottak az igénytelen varróleánykák, a kezdő színésznők, az érettebb kacér asszonyok fényképei. Az íróasztalon éppen oly nyugodtan megfértek egymás mellett, mint a tanácsos ur szívében. A tovaröppenő évekkel nem tördődött és azt hitte, hogy azok se tördődnek vele.

— Ime — szokta látogatóinak mondani a fényképekre mutatva — az örök ifjuság titka. A nő ad kedvet, az adja meg csillogó patináját, tartalmát az életnek. Igaza volt annak a görög tanítónak, aki sírjára ezt íratta: élt 80 évet — a leányok leheletétől. Mondom, a nő az örök ifjuság titka!

— Az ördögöt, vélte egyik-másik letört alak, én meg azt vallom, hogy a nő a kora vénség titka.

Az ilyen megjegyzésekre a tanácsos ur könnyedén legyintett és szánakozva nézett a beszélőre. Ő nem érzett semmit a vénségből.

Eppen elkészült öltözködésével és indulni akart, amikor Wernerné, leányának nevelőnője lépett be hozzá.

— No, mi az Wernerné asszonyom? — kérdé jókedvűen. Ejnye, de ünnepléses arca van! Csak nincs valami baj?

— De bizony van — felelé komoly fejbólin tással az asszony.

— Csak nem Flórikával?

— De igen.

— Beszéljen hát kérem! Beteg a leányom?

— Nem beteg, de azért mégis baj van. Ma délelőtt ugyanis, amikor még a méltóságos ur aludt . . . bogy is mondjam . . . Igen . . . t-hát, amikor még aludni méltóztatott, csengettek.

— Ejnye, de novellái kezdet! — türelmetlenkedett a tanácsos ur.

— En éppen az előszobában voltam és a csengetésre ajtót nyitottam; ekkor egy katona lépett be . . . valószínűleg tisztiszolga volt . . .

— Hohó? no és?

— Kit keres? — kiáltottam reá ijedten. — Maga a szobaleány? — kérdezte a katona, jelentőségteljesen reampislogva bamba szemével és azzal egy levélkét nyomott a kezembe.

— Gratulálók Wernerné asszonyom! — nevetett a tanácsos ur. Híába, a nők minden korban tudnak hódítani . . . néhány év ide, vagy oda, az nem számít . . .

— Oh uram, ne nevéssen! — A levélke után két koronát csusztatott a markomba, azután néhány szál virágot és azt suttogetta: adja oda Flórika kisasszonynak.

— Micsoda?! — pattant fel a tanácsos ur — csak nem?

— De igen . . .

— Es mit csinált ön a levéllel?

— Elvettem a katonától aztán, becsap'am orra előtt az ajtót. Itt a levél.

(Vége következik.)

IDEGENEK ARADON.

— Julius 3 —

Fehér Kereszt szálloda. Sieber Miksa utazó Bécs. — Molnár Artur utazó Bécs. — Berbenbski Alajos utazó Budapest. — Gergely Ferenc utazó Budapest. — Urban S. L. kereskedő Budapest. — Weiner Nándor utazó Budapest. — Grünwald I. utazó Budapest. — Schweiger Izidor utazó Budapest. — Krausz Adolf mérnök. — Manzin Lajos birtokos Zsombolya. — Stilm Emil magánzó Temesvár. — Berger Miksa igazgató Temesvár. — Rechnitz Mór utazó Bécs. — Kohn Gyula utazó Budapest. — Singer Ignác utazó Bécs. — Kothlak József birtokos Budapest. — Silbermann Simon utazó Budapest. — Altmann Károly utazó Budapest. — Fothy Nándor főerdész Körösbánya. — Felhaner Lajos gyógyszerész Simánd. — Engel Samu mérnök Budapest. — Grosz Herman utazó Budapest. —

Sohatzy Henrik utazó Bécs. — Salamo Dező utazó Budapest. — Lichtman Ignác utazó Budapest. — Erdős József utazó Budapest. — Unek Lipót utazó Budapest. — Monk Antal pékmeser Gyoma. — Szabó Géza utazó Budapest.

Központi szálloda. Vajda Zsigmond birtokos Budapest. — Karbach Simon kereskedő Bécs. — Sommer Lipót kereskedő Budapest. — Konrad Frigyes kereskedő Budapest. — Peincuchen Mór birtokos Buttyin. — Mizera A. dr. ezredorvos Fehértemplom. — Grünzweig Simon kereskedő Budapest. — Drächsler Károly kereskedő Bécs. — Grosz József fakereskedő Lippa. — Láki Viktor kereskedő Budapest. — Kitter Adolf kereskedő Budapest. — Belegrader Zsigmond kereskedő Budapest. — Sugár Adolf hivatalnok M. Sziget. — Heppes Sándor magánzó Kolozsvár. — Spitzer Izidor utazó Budapest. — Schuller Henrik utazó Bécs. — Novak Róza magánzó Temesvár. — Szabó Ferenc dr. ügyvéd Mezőberény. — Schwarcz Jenő magánzó Temesvár. — Békésy Károly plébános Vöröspatak. — Szandovskij János mérnök Bécs.

Vass szálloda. Kolmann Rudolf Bécs. — Scházár Fridolin Bécs. — Adám Géza Budapest. — Popovics Simon Nagyszében. — Benedek Adolf Budapest. — Nyeszti Romulusz M. Csanád. — Rosenberg Mór és neje Csermő. — Azos Arnold Szed. — Dorka János Arad.

NAPIREND.

Július 4. Szerda. Róm. kath. naptár: Ulrik püspök. — Protestáns naptár: Ulrik. — Görög-keleti naptár (június 21.): Julián vértanú. — A nap két 4 óra 8 perckor, nyugszik 7 óra 59 perckor.

Időjelzés. A központ meteorológiai-intézetnek Aradra küldött távirat szerinti, a mai napra a következő időjárás várható: Meleg, keleten elvélve csapadék, zivatarok.

Július 8. Az aradi atletikai klub viadala (Török Gábor-utcai sporttelep.)

Július 9. Aradmegye törvényhatósági-bizottságának rendkívüli közgyűlése délelőtt 9 órakor.

Július 11. Városi közgyűlés délután 4 órakor.

Július 15. Az országos szállóoltványtelep részvénytársaság főlészámolás alatt közgyűlése délelőtt 11 órakor (Aradi és csanádi egyesült vasutak.)

Nyári színház.

Szerdán, 1906 évi július hó 4 én

KORNAY BERTA mint vendég:

A koldusgróf.

Operette 3 felvonásban. Irtá: Leon Viktor. Zentjét szerette: Ascher Leo. Fordította: Mérel Adolf.

SZEMÉLYEK:

Stephenson	Szathmári A.	Slippel, koldus Borbély S.
Kitty, neje	Benkóné P.	Jessie, leánya Kornai Berta.
Malona, leánya Kaposy J.	Trunki, koldus Lauszai J.	
Karinszky gróf Nyárai A.	Pennyman	Kulcsár L.
Blackwell	Faludi K.	Crab, koldus Zsigmond A.
Rendőrbiztos	Révész H.	Kis Karinszky Benkó Gizi.

Kezdete este 8 órakor.

NYILTTÉR.*

Ma, szerdán este

a Központi Szálloda

Salacz-utcai kerthelyiségében

a szegedi honvédzenekar

teljes létszámban és karmesterük személyes vezénylete mellett, kitűnően összehangolt műsorral nagy

hangversenyt rendez,

melyre a t. c. közönség minél nagyobb számban tisztelettel meghívatik.

Belépti-díj 60 fl. Kezdete este 8 órakor.

Kedvezőtlen idő esetén a honvédzenekar a termekben játszik. 1740

Nyári menetrend.

Érvényes 1908. évi május hó 1-től.

Arad-Budapest.							
Állomások	Szv.		Gyv.		Tvasz.		Szv.
	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	
Arad	5-08	8-18	11-25	4-16	4-51	9-50	10-10
Sotronya	5-35	8-45	11-52	4-43	5-08	9-48	10-08
Kurtics	5-55	9-05	12-10	5-03	5-44	10-04	10-24
Lókósháza	6-15	9-25	12-30	5-11	5-51	10-11	10-31
Bánhid major	6-35	9-45	12-40	5-19	5-59	10-19	10-39
Országút	6-55	10-05	12-45	5-27	6-07	10-27	10-47
Kétegyháza	7-15	10-25	12-50	5-35	6-15	10-35	10-55
Kigyós	7-35	10-45	1-00	5-43	6-23	10-43	11-03
Békes-Csaba	7-55	11-05	1-05	5-51	6-31	10-51	11-11
Békes-Földvár	8-15	11-25	1-10	5-59	6-39	11-09	11-29
Mezőberény	8-35	11-45	1-15	6-07	6-47	11-17	11-37
Gyoma	8-55	12-05	1-20	6-15	6-55	11-25	11-45
Mezőtúr	9-15	12-25	1-25	6-23	7-03	11-33	11-53
Pusztaszer	9-35	12-35	1-30	6-31	7-11	11-41	12-01
Szalaj	9-55	12-45	1-35	6-39	7-19	11-49	12-09
Pusztapata	10-15	12-55	1-40	6-47	7-27	11-57	12-17
Szalaj	10-35	1-00	1-45	6-55	7-35	12-05	12-25
Szalaj	10-55	1-10	1-50	7-03	7-43	12-13	12-33
Szalaj	11-15	1-20	1-55	7-11	7-51	12-21	12-41
Szalaj	11-35	1-30	2-00	7-19	7-59	12-29	12-49
Szalaj	11-55	1-40	2-05	7-27	8-07	12-37	12-57
Szalaj	12-15	1-50	2-10	7-35	8-15	12-45	13-05
Szalaj	12-35	2-00	2-15	7-43	8-23	12-53	13-13
Szalaj	12-55	2-10	2-20	7-51	8-31	1-01	13-21
Szalaj	1-15	2-20	2-25	7-59	8-39	1-09	13-29
Szalaj	1-35	2-30	2-30	8-07	8-47	1-17	13-37
Szalaj	1-55	2-40	2-35	8-15	8-55	1-25	13-45
Szalaj	2-15	2-50	2-40	8-23	9-03	1-33	13-53
Szalaj	2-35	3-00	2-45	8-31	9-11	1-41	14-01
Szalaj	2-55	3-10	2-50	8-39	9-19	1-49	14-09
Szalaj	3-15	3-20	2-55	8-47	9-27	1-57	14-17
Szalaj	3-35	3-30	3-00	8-55	9-35	2-05	14-25
Szalaj	3-55	3-40	3-05	9-03	9-43	2-13	14-33
Szalaj	4-15	3-50	3-10	9-11	9-51	2-21	14-41
Szalaj	4-35	4-00	3-15	9-19	10-00	2-29	14-49
Szalaj	4-55	4-10	3-20	9-27	10-08	2-37	14-57
Szalaj	5-15	4-20	3-25	9-35	10-16	2-45	15-05
Szalaj	5-35	4-30	3-30	9-43	10-24	2-53	15-13
Szalaj	5-55	4-40	3-35	9-51	10-32	3-01	15-21
Szalaj	6-15	4-50	3-40	9-59	10-40	3-09	15-29
Szalaj	6-35	5-00	3-45	10-07	10-48	3-17	15-37
Szalaj	6-55	5-10	3-50	10-15	10-56	3-25	15-45
Szalaj	7-15	5-20	3-55	10-23	11-04	3-33	15-53
Szalaj	7-35	5-30	4-00	10-31	11-12	3-41	16-01
Szalaj	7-55	5-40	4-05	10-39	11-20	3-49	16-09
Szalaj	8-15	5-50	4-10	10-47	11-28	3-57	16-17
Szalaj	8-35	6-00	4-15	10-55	11-36	4-05	16-25
Szalaj	8-55	6-10	4-20	11-03	11-44	4-13	16-33
Szalaj	9-15	6-20	4-25	11-11	11-52	4-21	16-41
Szalaj	9-35	6-30	4-30	11-19	12-00	4-29	16-49
Szalaj	9-55	6-40	4-35	11-27	12-08	4-37	16-57
Szalaj	10-15	6-50	4-40	11-35	12-16	4-45	17-05
Szalaj	10-35	7-00	4-45	11-43	12-24	4-53	17-13
Szalaj	10-55	7-10	4-50	11-51	12-32	5-01	17-21
Szalaj	11-15	7-20	4-55	11-59	12-40	5-09	17-29
Szalaj	11-35	7-30	5-00	12-07	12-48	5-17	17-37
Szalaj	11-55	7-40	5-05	12-15	12-56	5-25	17-45
Szalaj	12-15	7-50	5-10	12-23	1-04	5-33	17-53
Szalaj	12-35	8-00	5-15	12-31	1-12	5-41	18-01
Szalaj	12-55	8-10	5-20	12-39	1-20	5-49	18-09
Szalaj	1-15	8-20	5-25	12-47	1-28	5-57	18-17
Szalaj	1-35	8-30	5-30	12-55	1-36	6-05	18-25
Szalaj	1-55	8-40	5-35	1-03	1-44	6-13	18-33
Szalaj	2-15	8-50	5-40	1-11	1-52	6-21	18-41
Szalaj	2-35	9-00	5-45	1-19	2-00	6-29	18-49
Szalaj	2-55	9-10	5-50	1-27	2-08	6-37	18-57
Szalaj	3-15	9-20	5-55	1-35	2-16	6-45	19-05
Szalaj	3-35	9-30	6-00	1-43	2-24	6-53	19-13
Szalaj	3-55	9-40	6-05	1-51	2-32	7-01	19-21
Szalaj	4-15	9-50	6-10	1-59	2-40	7-09	19-29
Szalaj	4-35	10-00	6-15	2-07	2-48	7-17	19-37
Szalaj	4-55	10-10	6-20	2-15	2-56	7-25	19-45
Szalaj	5-15	10-20	6-25	2-23	3-04	7-33	19-53
Szalaj	5-35	10-30	6-30	2-31	3-12	7-41	20-01
Szalaj	5-55	10-40	6-35	2-39	3-20	7-49	20-09
Szalaj	6-15	10-50	6-40	2-47	3-28	7-57	20-17
Szalaj	6-35	11-00	6-45	2-55	3-36	8-05	20-25
Szalaj	6-55	11-10	6-50	3-03	3-44	8-13	20-33
Szalaj	7-15	11-20	6-55	3-11	3-52	8-21	20-41
Szalaj	7-35	11-30	7-00	3-19	4-00	8-29	20-49
Szalaj	7-55	11-40	7-05	3-27	4-08	8-37	20-57
Szalaj	8-15	11-50	7-10	3-35	4-16	8-45	21-05
Szalaj	8-35	12-00	7-15	3-43	4-24	8-53	21-13
Szalaj	8-55	12-10	7-20	3-51	4-32	9-01	21-21
Szalaj	9-15	12-20	7-25	3-59	4-40	9-09	21-29
Szalaj	9-35	12-30	7-30	4-07	4-48	9-17	21-37
Szalaj	9-55	12-40	7-35	4-15	4-56	9-25	21-45
Szalaj	10-15	12-50	7-40	4-23	5-04	9-33	21-53
Szalaj	10-35	1-00	7-45	4-31	5-12	9-41	22-01
Szalaj	10-55	1-10	7-50	4-39	5-20	9-49	22-09
Szalaj	11-15	1-20	7-55	4-47	5-28	9-57	22-17
Szalaj	11-35	1-30	8-00	4-55	5-36	10-05	22-25
Szalaj	11-55	1-40	8-05	5-03	5-44	10-13	22-33
Szalaj	12-15	1-50	8-10	5-11	5-52	10-21	22-41
Szalaj	12-35	2-00	8-15	5-19	6-00	10-29	22-49
Szalaj	12-55	2-10	8-20	5-27	6-08	10-37	22-57
Szalaj	1-15	2-20	8-25	5-35	6-16	10-45	23-05
Szalaj	1-35	2-30	8-30	5-43	6-24	10-53	23-13
Szalaj	1-55	2-40	8-35	5-51	6-32	11-01	23-21
Szalaj	2-15	2-50	8-40	5-59	6-40	11-09	23-29
Szalaj	2-35	3-00	8-45	6-07	6-48	11-17	23-37
Szalaj	2-55	3-10	8-50	6-15	6-56	11-25	23-45
Szalaj	3-15	3-20	8-55	6-23	7-04	11-33	23-53
Szalaj	3-35	3-30	9-00	6-31	7-12	11-41	24-01
Szalaj	3-55	3-40	9-05	6-39	7-20	11-49	24-09
Szalaj	4-15	3-50	9-10	6-47	7-28	11-57	24-17
Szalaj	4-35	4-00	9-15	6-55	7-36	12-05	24-25
Szalaj	4-55	4-10	9-20	7-03	7-44	12-13	24-33
Szalaj	5-15	4-20	9-25	7-11	7-52	12-21	24-41
Szalaj	5-35	4-30	9-30	7-19	8-00	12-29	24-49
Szalaj	5-55	4-40	9-35	7-27	8-08	12-37	24-57
Szalaj	6-15	4-50	9-40	7-35	8-16	12-45	25-05
Szalaj	6-35	5-00	9-45	7-43	8-24	12-53	25-13
Szalaj	6-55	5-10	9-50	7-51	8-32	1-01	25-21
Szalaj	7-15	5-20	9-55	7-59	8-40	1-09	25-29
Szalaj	7-35	5-30	10-00	8-07	8-48	1-17	25-37
Szalaj	7-55	5-40	10-05	8-15	8-56	1-25	25-45
Szalaj	8-15	5-50	10-10	8-23	9-04	1-33	25-53
Szalaj	8-35	6-00	10-15	8-31	9-12	1-41	26-01
Szalaj	8-55	6-10	10-20	8-39	9-20	1-49	26-09
Szalaj	9-15	6-20	10-25	8-47	9-28	1-57	26-17
Szalaj	9-35	6-30	10-30	8-55	9-36	2-05	26-25
Szalaj	9-55	6-40	10-35	9-03	9-44	2-13	26-33
Szalaj	10-15	6-50	10-40	9-11	9-52	2-21	26-41
Szalaj	10-35	7-00	10-45	9-19	10-00	2-29	26-49
Szalaj	10-55	7-10	10-50	9-27	10-08	2-37	26-57
Szalaj	11-15	7-20	10-55	9-35	10-16	2-45	27-05
Szalaj	11-35	7-30	11-00	9-43	10-24	2-53	27-13
Szalaj	11-55	7-40	11-05	9-51	10-32	3-01	27-21
Szalaj	12-15	7-50	11-10	9-59	10-40	3-09	27-29
Szalaj	12-35	8-00	11-15	10-07	10-48	3-17	27-37
Szalaj	12-55	8-10	11-20	10-15	10-56	3-25	27-45
Szalaj	1-15	8-20	11-25	10-23	11-04	3-33	27-53
Szalaj	1-35	8-30	11-30	10-31	11-12	3-41	28-01
Szalaj	1-55	8-40	11-35	10-39	11-20	3-49	28-09
Szalaj	2-15	8-50	11-40	10-47	11-28	3-57	28-17
Szalaj	2-35	9-00	11-45	10-55	11-36	4-05	28-25
Szalaj	2-55	9-10	11-50	11-03	11-44	4-13	28-33
Szalaj	3-15	9-20	11-55	11-11	11-52	4-21	28-41
Szalaj	3-35	9-30	12-00	11-19	12-00	4-29	28-49
Szalaj	3-55	9-40	12-05	11-27	12-08	4-37	28-57
Szalaj	4-15	9-50	12-10	11-35	12-16	4-45	29-05
Szalaj	4-35	10-00	12-15	11-43	12-24	4-53	29-13
Szalaj	4-55	10-10	12-20	11-51	12-32	5-01	29-21
Szalaj	5-15	10-20	12-25	11-59	12-40	5-09	29-29
Szalaj	5-35	10-30	12-30	12-07	12-48	5-17	29-37
Szalaj	5-55	10-40	12-35	12-15	12-56	5-25	29-45
Szalaj	6-15	10-50	12-40	12-23	1-04	5-33	29-53
Szalaj	6-35	11-00	12-45	12-31	1-12	5-41	30-01
Szalaj	6-55	11-10	12-50	12-39	1-20	5-49	30-09
Szalaj	7-15	11-20	12-55	12-47	1-28	5-57	30-17
Szalaj	7-35	11-30	1-00	12-55	1-36	6-05	30-25
Szalaj	7-55	11-40	1-05	1-03	1-44	6-13	30-33
Szalaj	8-15	11-50	1-10	1-11	1-52	6-21	30-41
Szalaj	8-35	12-00	1-15	1-19	2-00	6-29	30-49

Kérem a céget nem össze-
téveszteni!

Uraságoktól

használt nyári és téli férfi ruhákat
utazó-bundákat, háló-, ebédlő- és más
butorokat a legmagasabb áron veszek
és eladok rendkívül olcsó áron
mellett. Kiváncsiakhoz is megye-

Frack öltönyök kölcsönj mellett kaphatók.

ROTH IZIDOR

Aradon, Asztalos Sándor utca 5. sz.
az „Arany ABC” mellett.

Kérem a céget nem össze-
téveszteni!

Könyvkötészetünkben

egy ügyes fia
tanulónak
felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

378—1906. végreh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bírósági vég-
rehajtó ezennel közzhírre teszi, hogy
a borseni cs. és kir. és a budá-
pesti VIII—X ker. kir. járásbíró-
ságnak 1906. évi C 61—3/6. és Sp.
II. 85/3. számú végzése folytán
Dr. Hotorán Jakab és Dr. Nagy
Sándor ügyvedek által képviselt
Friedl Matuschek és F. a. Franzen-
thall cég és Jónás Gyula és Társa
bpesti cég felperesek részére,
Eberlein József világsol. cég al-
peres ellen 780 korona 14 fill., 260
kor. 98 fill. közzététel és jár.
erejéig elrendelt kielégítési végre-
hajtás folytán alperestől lefoglalt és
3251 korona 82 fillérre becsült in-
góságokra a világsol. kir. járásbí-
róság 1906. évi V. 217. és 225/2.
számú végzésével az árverés el-
rendeltetvén, annak a korábbi
vagy felülfoglaltatott követelése
erejéig is, amennyiben azok tör-
vényes zálogjogot nyertek volna,
alperes lakásán, Világos község-
ben leendő megtartására határ-
időül 1906. évi július hó 12. 13.
és esetleg következő napján délutáni
3 órája kitűztetik, amikor a bíróság
lefoglalt rövidárú és egyéb ingó-
ságok a legtöbbetigérőknek, kész-
pénzfizetés mellett, szükség esetén
becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az
elárverezendő ingóságok vételárá-
ból a végrehajtató követelését meg-
előző kielégítéshez jogot tartat-
tanak, hogy amennyiben részükre
a foglalás korábban eszközöltetett
volna és ez a végrehajtási jegyző
könyvből ki nem tűnik, elsőbbségi
bejelentéseiket az árverés megke-
zéseig alulírt kiküldöttnél írásban
vagy pedig szóval bejelenteni el-
ne mulasszák.

A törvényes határidő s hirdet-
ménynek a bíróság tábláján tör-
tént kifüggesztését követő naptól
számítatik.

Kelt Világoson, 1906. évi június
hó 28. napján.

Thuránszky Sándor,

1743 kir. bír. végrehajtó.

Telefon sz. 98.

Telefon sz. 98.

Arad legregibb kerékpár és varrógép javító-műhelye és raktára.

1906. évi Modellek

„Puch”, „Preziosa” és „Heikal Premier”

kerékpárok.

Valódi „Singer” és „Pfaff”

varrógépek

dus választékban a raktáron.

Gramofonok és lemezek, „Odeon”, „Zonophon” és „Colum-
bia” lemezek nagy választékban jutányosan kaphatók.

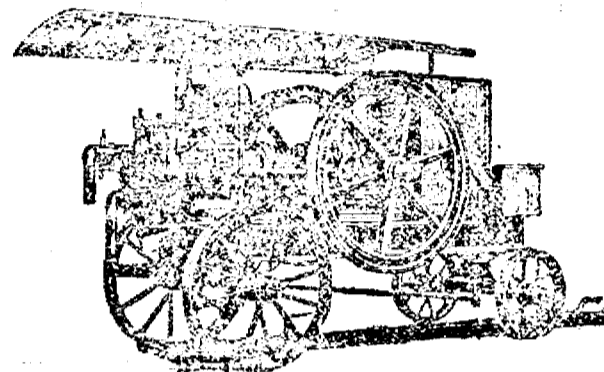
Hammer Vilmos

világműszerész, ARAD, Szabadság-tér 7. 1022

CSÉPLÉSI ÉS GAZDASÁGI CÉLOKRA

legjobban bevált

BENZIN MOTOROK.

Ipari és malom-
hajtásra

legolcsóbb üzemű

szívó-
gázmotorok.

Legelőnyösebben kaphatók

BECK és GERGELY

motor- és gépgyárban Budapest, V. Váci-ut 12. 3838

Lábizzadás Kézizzadás

biztos megszüntetésére elismert legjobb szer a Hajós-féle

ÁLTALÁNOS HINTÓPOR.

Szárit — szagtalanít.

Kezelése igen kellemes. Ára 1 doboznak 70 fill.

Tyúkszemét

mindenki kiírhatja a csodás hatású világhírű Hajós-féle

„ANAGALLIN”-NAL,

nem piszkít — nem ragadós.

Bámulatos eredménnyel használtatik mindenféle bőr-
keményedésnél. Egy üveg használati utasítással 70 fillér.

Minden fogfájást azonnal megszüntet
a Hajós-féle fogcsep-
Ára 40 fillér.

Kapható az egyedüli készítőnél: 3861

Hajós Árpád

gyógyszerész és gyógyszerészeti laboratóriumi főnök

Arad, Andrásy-tér 22. sz., a megvilágított szomban

Vidéki fogyasztási szövetke-
zet részére

üzletvezető
kerestetik

fizetés és üzleti nyereség ré-
szesedés mellett.

Czim megtudható a kiadóhí-
vatalban. 1568

Csodásan és rögtön hat
lábizzadás ellen

Dr. Tsajkovszky-féle szer

Ha ezen folyadékkal naponta egy-
szer megnedvesítjük a lábakat, ak-
kor kétszeri alkalmazás után telje-
sen és biztosan megszűnik a cipők,
illetőleg a lábak undorító bűze.

Egy üveg ára 1 korona.

Főraktár: 3871

G. Földes Kelemen

gyógyszerésznél

Arad, Deák Ferencz-utca.

Árverési hirdetmény.

Vn. B. cse. József csődügyé-
ben az állandó csődválasztmány
határozata folytán ezennel közzhír-
re teszem, hogy a leltár 497—514
tételi alatt felvett 401 K. becser-
tékű butorok és a postaleltár 1—288
tételi alatt felvett 1784 K. 52 f.
összeget kitevő actív követelések
a választmánynak Dr. Mittler Izid-
or aradi ügyvéd irodájában 1906.
július hó 11-én d. u. 3 órakor tar-
tandó ülésen ajánati uton el fog-
nak adatni.

Az ajánlatok hozzám f. évi
július hó 11-én d. u. 12 órájáig
adandók be 10% bánatpénzzel el-
látva.

A választmány sem a köv te-
lések fennállásáért sem azok be-
hajthatóságáért szavatosságot nem
vállal.

Dr. Momák Döme.

ügyvéd, tömeggyógyász.

Arad, Karolina-u. 8.

1751

Arad szab. kir. város rendőrkapitányi
hivatalától.

1985—1906. kih.

Hirdetmény.

Közzhírre tétetik, hogy Aradon,
1906. év június hó 29-ik napján 1
darab 2 és fél hónapos fehérszörű
ártány sertés elfogott.

A tulajdonos folyó évi június hó
7 napjáig a kapitányi hivatalnál
jelentkezhetik és tulajdonjogát be-
igazolhatják.

Ha a tulajdonjogát beigazolni
képes tulajdonosa a fenti határidő
alatt nem jelentkezik, az állat mint
gazdátlan jószág nyilvános árverés-
sen el fog adatni.

Arad, 1906. évi június hó 29-én.

1743

421—1906. végra. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a világosi kir. járásbírósnak 1905. évi Sp. 875/8. számú végzése következtében Dr. Z. Pán Emil pankotai ügyvéd által képviselt Schmiedt István pankotai lakos javára, Liszt István pankotai lakos ellen 100 korona s jár. erejéig 1906. évi február hó 8-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján le és felülfoglalt és 679 koronára becsült következőingóságok u. m.: házi butorok és faanyagok nyilvános árverésen eladtnak.

Ezen árverés a Marx és Groszmann czég 45 kor. Jellinek és Schlesinger czég 300 kor. s jár. iránti követelése erejéig is meg fog tartatni.

Mely árverésnek a világosi kir. járásbírósnak 1906. évi V. 48/4 számú végzése folytán 100 korona tőkekövetelés, ennek 1904. évi december hó 1. napjától járó 5% kamatai, 1/8% váltódíj és eddig összesen 78 kor. 47 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Pankota községben, végrehajtást szenvedett házában leendő eszközésére 1906. évi július hó 9 ik napjának délutáni 4 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron aul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatják s azokra kielégítési jogot nyertek volna, úgy ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Világoson, 1906. évi július hó 24. napján.

Thuránszky Sándor.
kir. bír. végrehajtó.

1742

Szálloda elladás.

Nagy vidéki városban egy 9 vendégszobás kávéház, vendéglő és verandából álló szálloda 6500 frtért eladó; fele azonnal, másik fele 50 frtos havi részletekben fizetendő. Forgalom 24000 frt, bér 700 frt. Határozatlan jó üzlet. — Ezenkívül kisebb-nagyoba szállodák, vendéglők, fűszer- és rőfősüzletek eladásra és vételre elő vannak jegyezve.

Oberländer Ferencz,
Temesvár-Józsefváros, Kossuth u. 28
Telefon 745.

Mindennemű üzletberendezések vételnek és eladtnak. 1746

Nagymennyiségű maculatura jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Magyar királyi államvasutak ált. főnökség.

2091—1906 R. szám.

Árverezési hirdetmény.

Ezennel közzhírré tétetik, miszerint az üzletszabályzat 70. §-a értelmében elárusítandó u. m.: 10 zsák 2 es, 5 zsák 6 os és 10 zsák 7 es liszt nyilvános elárverezése az Arad állomásunkon lévő kiadási raktárban 1906. évi július hó 5-én délelőtt 9 órakor tartatik meg, mely árverezésre a t. cz. közzsége ezennel meghívatik.

Az állomásfőnök h.
Bakos.

Aradon, a vásártéren**csak három előadás!**

Kedden és szerdán, július **10** és **11**-én.

Kedden két előadás **2** órakor délután és **8** órakor este,

Szerdán egy előadás **2** órakor délután.

Bemenet délután 1-től és este 7-től kezdve.

Az esti előadás semmiben sem különbözik a délutáni előadástól.

Minden ülés vízmentes vászon által van védve.

BUFFALO BILL'S WILD WEST

A Congress of Rough Riders of the World

(A világ legmerészebb lovasai)

személyesen vezetve és előadva

CODY W. F. ezredes, „Buffalo Bill“

által

viszavonhatatlan utolsó körutazásán.

Soha vissza nem jönnek!

A ki most nem nézi meg,

soha sem fogja többé látni

az összehasonlíthatatlan hőst

Soha sem fogja többé a „Far West“ harcjeleneinek legnagyobb előadóját,

soha sem fogja többé az összes nemzetek legmerészebb lovasainak nagyszerű egyesítését, ezen

csodálatos lovassági mutatványt,

melyben ezen merész lovasok felülmulják egymást merészségben és ügyességben, ezen egyetlenül létező gyakorlatokban a lovassági művészetnek igazi eredményeiben látni.

Itten összegyűlve találhatók: amerikai suvak az Egyesült Államok déli határain, kaukasi kosákok, a Sahara beduinjai, gyorslovások, lassobok, a régi Mexiko vaquerossai, amerikai cowboysok és a prairieak indiánjai.

Harcosok láthatóan igazi érzelmek.

Egy csoport japani „Samurai“

modern és antik hadi gyakorlatokban

100 vörösbőrű

egy egész törzset látni: vadakat, hattyúkat és gyermekeket; mindnyájan részt vesznek a vad véres harcokban és jeleneteket

a hervasztó wild westi méltóságokból,

jeleneteket a határelőlel adnak elő és pedig:

Támadás a postára. — Hogy kell a vad Boobing Bronchosokra felülni. — Az indiánok harcos táncok. — Támadás egy egész kivándorló csapatjára. — Megható történelmi képek a vad szabadságharorból. A „Little Big Horn“ csata vagy Custer utolsó védelme.

„Buffalo Bill“

a hővások mestere láthatóan

csodálatos lovgyakorlataiban, előadva egy vágató lovon.

Nagy tűzorségi gyakorlatok,

ahogy csak a valódi csatákban vésnek végre.

Az összes hirdetőt mindegyik és mindenütt teljes tökéletességgel, rövidített műveléssel hirdetik előadásra, egy a délutáni, mint az esti előadásokon.

A hirdetőt előadás bármily időjárásnál is megtartatik.

Ez az arad állomásos világszerte világszerte által világszerte látni.

Egyetlenegy jegy tulajdonosát, az összes hirdetőt látványosságok megtartására,

„BUFFALO BILL“ HELYÁRAI:

Első hely **2** korona. Számozott hely **4** korona. Fenntartott hely **5** korona. Páholy-ülés **8** korona. 1702

Gyermekek 10 éven alul fél árat fizetnek. Jegyek előre válthatók az **5** és **8** koronás helyekre délelőtt 9 óráig, az előadás napján, Krausz Paulin üzletében, a Színház-épületben.

Temesvárott július 9-én.

Gyulafehérvárott július 12-én.

Paulis község tulajdonát képező

nagyvendéglő

haszonbérbe kiadó

6 évi időtartamra

évi 725 frtért.

Szép nagy vendégszobák, nagy csapszék és mézarszék van benne, ezen felül konyhakert, 3 pincze, jégverem és 70 lóra való istálló, nagy állás és téglauddvarral.

1741

Bővebbet **Csont Lajos** nagyvendég-lős urnál Paulison.

Eladó ház
a belvárosban. 2742
korona évi bruttó jö-
vedelemmel, előnyös
fizetési feltételek mel-
lett szabad kézből
eladó.
Jenner Sajos.

1749

APRÓ HIRDETÉSEK.

Eladó

1 csinos használt Wertheim-Cassa,
1 csinosabb íróasztal, esetleg nagy-
gyal cserélek. Bildhauer Lajos,
Orczy utca 19. 1750

Arad megyében

egy jó forgalmu fűszerüzlet, ital-
mórési engedéllyel és házzal együtt
eladó. — Bővebbet a kiadóhivatal-
ban. 1710

Lampionok

20 fillértől, conffetti és serpentin
kapható **Ingusz I. és Fia** könyv-
kereskedésében Aradon, Weltzer
János utca. Telefon 517. 235

Egy segéd és tanonc

azonnal fölvetetik a Turul cipő-
raktárban. 1744

Ügyes ruhavarrónő

ajánkozik házakhoz helyben vagy
vidékre. Lakása: Batthyány-utca
17. Arad. 1747

Eladó.

Egy teljesen jó karban levő, 6
faülből és 1 kis diványból álló
garnitúra eladó. — Cim a kiadó-
hivatalban.

Kerestetik

egy 2—3 szobás lakás, fürdőszo-
bával, esetleg kis magános ház.
lehetőleg a főter közelében. Aján-
latokat a kiadóhivatal továbbít.

Szalonna, zsír

és minden hentesáru a legjűányo-
sabb napi áron kapható, szalonna
só 50 kilo 5 korona Garai Károly
hentes üzletében Aradon, Boczkó-
utca 2. szám, Háltérrel szemben
1704

Női ruhakészítési műtermében
ügyes fizetőleányok és egy tanuló-
leány felvétetik. Kotsis Ferencné
Bocskay-ér 3. szám I. emelet.

Kilényi C. és Társa

divat-, kézmű-, rövidáru és fehérnemű
uj áruháza

a József főherceg-uton megnyit.
24 évig az aréna épületben volt üzletün-
ket a folytonos házbér emelés miatt
József főherceg-ut 11. szám alá
(Müller-házba)

helyeztük át.

A mostani sokkal olcsóbb házbér miatt
abban a kellemes helyzetben vagyunk,
hogy a mélyen tisztelt vevőinket sokkal
olcsóbban szolgálhatjuk ki, mint azelőtt.

Magunkat a n. é. közönség szives
pártfogásába ajánljuk kiváló tisztelettel
KILENYI C. és TÁRSA a „Kék golyó“-hoz.

József főherceg-ut 11. 1489

Az egyesült acetylen világítási r. t. Budapest délma-
gyarországi vezérképviselői.

KRISER TESTVÉREK

Telefon 765. Temesvár, Józsefváros. Telefon 765.

Ajánljuk pormentes, egyenletes szemnagyságu Car-
bidunkat, mely a gázt lassan fejleszti. 15° Celsiusnál és
760 mm. légnyomásnál 290—300 liter acetylengáz nye-
réséért jótállunk.

Árak:

1—3 mm. kor	84
4—7	88
8—15	82
16—35	81

(darabokban)

temesvári
raktárunkban.

488

Feltűnő újdonság!

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a csónanyzó
egyszer veszi és többé mást nem szivhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

Üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni,
hogy az **Andrássy-tér 20. szám alatt létezett**

divatáruházamat
Andrássy-tér 16. sz. alá

Szabó Albert ur házába [volt Gebhart-féle házba]

helyeztem át.

Divatáruházamat teljesen új árukkal szereltem fel és azokat a
legjűtényosabb áron hozom forgalomba.

Olcsó árak és nagy választék!

Nyári mosó újdonságokban u. m.: szines zephirek a legre-
mekőbb mintákban. Delen, battist és mosó voilok

Angol vásznak ruhára minden színben. 1344

Újdonság: Fehér és ecru vászon blousokban.

Különlegességek: Blous és jouponokban.

SINGER SÁNDOR divatáruháza

Arad, Andrássy-tér 16.

A Nádor-szállodával szemben.

